

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ**Ελληνική Οικονομία**

Συσσωρεύονται και πάλι εμπόδια στην ομαλή εφαρμογή του Μνημονίου καθώς δεν επιλύονται έγκαιρα και με αποτελεσματικό τρόπο χρονίζοντα προβλήματα που οφείλονται σε συνεχιζόμενες λειτουργικές αδυναμίες του κράτους.

Τα προβλήματα αυτά έχουν κυρίως σχέση:

α) Με την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακόμη αυξανόμενης φοροδιαφυγής και την αποκατάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης με τη συμμετοχή όλων ανεξαιρέτως στην προσπάθεια για έξοδο της χώρας από την κρίση και για αποκατάσταση των συνθηκών για βιώσιμη ανάπτυξη. Όπως προκύπτει από την εκτέλεση του Π2013 στο 1^ο 2μηνο του 2013 που αναλύεται στη συνέχεια, καθώς και από τους ελέγχους τους ΣΔΟΕ και του Υπ. Οικονομικών γενικότερα, η πρόοδος που έχει σημειωθεί έως σήμερα σε αυτόν τον τομέα δεν είναι ικανοποιητική, ιδιαίτερα στα πλαίσια της μεγάλης κρίσης που επιβαρύνει τη χώρα μας. Είναι απολύτως αναγκαίο τα αποτελέσματα όσον αφορά την είσπραξη εσόδων από την αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων φοροδιαφυγής να είναι πολύ πιο εμφανή κατά το τρέχον έτος.

β) Με την εξασφάλιση μιας πραγματικά αποδοτικής λειτουργίας του δημόσιου τομέα της χώρας, η οποία δεν μπορεί να συμβεί χωρίς την άμεση εξάλειψη των ταμπού (όπως αυτό της μονιμότητας και της συνεπαγόμενης απαγόρευσης των προσλήψεων - όταν η ανεργία των νέων στη χώρα ανέρχεται στο 57%) που μας οδήγησαν στην χρεοκοπία. Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση των δημοσίων υπηρεσιών γίνεται σήμερα αποκλειστικά και μόνο από το υστέρημα των συνεπών φορολογουμένων και συνεπάγεται νέες επιβαρύνσεις για την οικονομία, ιδιαίτερα αν η τελευταία δεν ενισχύεται με την αποτελεσματική συμβολή και των δημοσίων υπηρεσιών. Οι δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να γίνουν κινητήριοι μοχλοί και όχι να παραμένουν εμπόδιο στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

γ) Με τον απολύτως αναγκαίο εξορθολογισμό της φορολογίας των ακινήτων, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την έγκαιρη επιβολή ενός ενιαίου και μοναδικού φόρου κατοχής ακινήτων, τύπου ΕΕΤΗΔΕ, με συντελεστές ελαφρά υψηλότερους από 0,3% έως 0,4% που ήδη εφαρμόζονται στον ΕΕΤΗΔΕ, ώστε να μην υπονομευθεί η απόδοση του φόρου από την σύσταση κάποιου σχετικά περιορισμένου αφορολόγητου ορίου για κοινωνικούς σκοπούς. Με ένα τέτοιο φόρο οι αναγκαίες εισπράξεις ύψους άνω των € 3,0 δις θα είναι εξασφαλισμένες χωρίς να φαλκιδεύεται πλήρως η λειτουργία της αγοράς ακινήτων. Ο ΕΕΤΗΔΕ όχι μόνο δεν πρέπει να καταργηθεί, αλλά να διατηρηθεί (ενδεχομένως με μικρές βελτιώσεις) ως ο μόνος φόρος για την φορολογία της ακίνητης περιουσίας με

κατάργηση όλων των άλλων φόρων και ιδιαίτερα των ΦΑΠ 2011 και 2012 και ακόμη και των φόρων επί των συναλλαγών ακινήτων.

Η διαιώνιση των ανωτέρω προβλημάτων αφενός εμποδίζει την ανάκαμψη της οικονομίας και αφετέρου πλήττει την οικονομική σταθερότητα που με τόσες θυσίες κατακτήθηκε τους τελευταίους μήνες. Απαιτούνται λύσεις εδώ και τώρα, και όχι ημίμετρα μέχρι να περάσουμε τον κάβο της επόμενης δόσης, ιδίως σε μία περίοδο όπου επίκειται η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, και έχει ενταθεί η αβεβαιότητα μετά τα δραματικά γεγονότα στην Κύπρο. Σημειώνεται ότι η Alpha Bank από την πλευρά της ήδη ανακοίνωσε σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσης € 4,6 δις., με άντληση κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα με καταβολή μετρητών έως € 550 εκατ. και από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) για το υπολειπόμενο ποσό. Η επιτυχία της εκδόσεως ενισχύεται με την προσφορά δικαιωμάτων που θα επιτρέπουν στους ιδιώτες μετόχους να αγοράσουν τις μετοχές που θα αποκτήσει το ΤΧΣ, σε προκαθορισμένες τιμές τα επόμενα 4,5 χρόνια. Με αυτό τον τρόπο οι μέτοχοι που θα δεχθούν να επενδύσουν στη σημερινή δύσκολη συγκυρία θα έχουν τη δυνατότητα να προσποριστούν οι ίδιοι σημαντικά οφέλη με την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος, επιστρέφοντας ταυτόχρονα, και με τόκο, τους δημόσιους πόρους που χρησιμοποιούνται για την ανακεφαλαιοποίηση. Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη να διαφυλαχθεί το καλό οικονομικό κλίμα τις εβδομάδες που έρχονται και να μην διαταραχθεί η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης του τραπεζικού συστήματος.

Σχετικά με τις αναφερόμενες διαφωνίες με την Τρόικα όσον αφορά τον φόρο στα ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα μέσω των λογαριασμών της ΔΕΗ (ΕΕΤΗΔΕ), σημειώνονται τα ακόλουθα: Πρώτον, η αξιοσημείωση αποδοτικότητα της εισπράξης των εσόδων από τον ΕΕΤΗΔΕ, τα οποία ανήλθαν στα € 2,86 δις το 2012 και στα € 490 εκατ. στο 1^ο 2μηνο '13 (έναντι στόχου για εισπράξη € 368 εκατ. στο 2μηνο αυτό), ενώ για το 2013 ως σύνολο προγραμματίζεται η αύξηση των εσόδων από τον ΕΕΤΗΔΕ στα € 3,17 δις. Αυτή η υψηλή αποδοτικότητα των εισπράξεων από τον ΕΕΤΗΔΕ και η αδυναμία έγκαιρης ολοκλήρωσης των διαδικασιών για την θέσπιση του νέου ενιαίου φόρου επί των ακινήτων, οδήγησε όπως ήταν φυσικό, την Κυβέρνηση να προγραμματίσει την εισπράξη του ΕΕΤΗΔΕ με τον ίδιο τρόπο, μέσω της ΔΕΗ, και κατά το 2013. Σημειώνεται ότι ο ΕΕΤΗΔΕ είναι ο μόνος φόρος που υπερ-αποδίδει τα αναμενόμενα έσοδα (περίπου € 2,5 δις ετησίως) στην Κυβέρνηση, παρά το ότι όσοι δεν είχαν τη δυνατότητα να πληρώσουν άμεσα ζήτησαν την απαλλαγή τους ή τον διακανονισμό της πληρωμής σε δόσεις του φόρου που τους αναλογεί (πράγμα που έκαναν άνω των 700.000 φορολογούμενοι) και άλλοι (περίπου 500.000 φορολογούμενοι) δεν πλήρωσαν τον φόρο διότι δεν είχαν τη δυνατότητα, χωρίς, ουσιαστικά, να

έχουν καμιά επίπτωση. Παρόλα αυτά, εισπράχθηκαν τα € 2,86 δις το 2013 και έσωσαν τον προϋπολογισμό και τη χώρα. Αυτά εισπράχθηκαν κυρίως από αυτούς που είχαν τη δυνατότητα να τον πληρώσουν και η επιβάρυνση των φορολογουμένων με μικρή ή μεγαλύτερη περιουσία από αυτόν τον φόρο, αν και επώδυνη σε πολλές περιπτώσεις, είναι πολύ πιο λογική και πολύ πιο δίκαιη από οποιοδήποτε άλλο φόρο.

Το πρόβλημα, ωστόσο, όσον αφορά τους φόρους περιουσίας δεν είναι ο ΕΕΤΗΔΕ, αλλά το γεγονός ότι η Κυβέρνηση έχει ήδη αποστείλει τα εκκαθαριστικά και εισπράττει τον φόρο από τον φόρο ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) του 2010 και σχεδιάζει να εισπράξει επίσης εντός του 2013 και τον ΦΑΠ του 2011 και τον ΦΑΠ του 2012 και ακόμη και τον ΕΕΤΗΔΕ του 2013, όπως προαναφέρθηκε. Από τον ΕΕΤΗΔΕ έχει προγραμματίσει να εισπράξει έσοδα ύψους € 3,18 δις. το 2013, ενώ τα έσοδα από τους ΦΑΠ των ετών 2010, 2011 και 2012 θα καταγραφούν στους άμεσους φόρους παρελθόντων ετών (ΠΟΕ), από όπου προγραμματίζεται η εισπράξη ενός επιπλέον ποσού ύψους € 700 εκατ.

Ωστόσο, η επιβολή ταυτόχρονα όλων των ανωτέρω φόρων επί των ακινήτων το 2013 (δηλαδή στο πιο κρίσιμο έτος στο οποίο θα πρέπει να εξασφαλιστεί η ανάκαμψη των συναλλαγών στην αγορά ακινήτων και της οικονομίας γενικότερα), συμβάλλει στην περαιτέρω πτώση (αντί για την αναγκαία ανάκαμψη) της ζήτησης και των συναλλαγών επί ακινήτων, η οποία ήδη έχει καταποντιστεί σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα το 2012. Σημειώνεται ότι οι ΦΑΠ 2010, 2011 και 2012 επιβάλλονται το 2013, παρά το ότι ο ΕΕΤΗΔΕ επιβλήθηκε το 2011 για να αντικαταστήσει τους ανωτέρω φόρους, όταν αυτοί ήταν ανενεργοί λόγω της αδυναμίας έγκαιρης κατάρτισης από την Κυβέρνηση της φορολογητέας βάσης των ακινήτων για την επιβολή των φόρων αυτών. Η επιβολή του ΕΕΤΗΔΕ χωρίς την κατάργηση των ΦΑΠ αποτελεί εξόφθαλμη υπερ-φορολόγηση των ακινήτων και έχει οδηγήσει σε πλήρη αδράνεια την αγορά ακινήτων. Χωρίς δε αναζωπύρωση των συναλλαγών στην αγορά ακινήτων η απόδοση της φορολογίας των ακινήτων θα διαμορφωθεί από εδώ και πέρα σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα με αρνητικές επιπτώσεις στην απόδοση και των άλλων φόρων.

Όσον αφορά στην απώλεια εσόδων από την κατάργηση ή αναβολή των ΦΑΠ 2011 και 2012, αυτή μπορεί κάλλιστα να εξασφαλιστεί με την απολύτως αναγκαία αύξηση των εσόδων από τους άμεσους και έμμεσους φόρους ΠΟΕ, μετά τη σημαντική πτώση αυτών των εσόδων στο 4^ο 3μηνο του 2012. Σημειώνεται ότι τα έσοδα από άμεσους φόρους ΠΟΕ αυξήθηκαν στα € 842 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2013, από € 533 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2012 και ήταν αυξημένα κατά € 140 εκατ. έναντι του στόχου. Ένα μέρος από αυτή τη σημαντική αύξηση οφείλεται στην εισπράξη του ΦΑΠ του 2010, αλλά υπήρξε και σημαντικά αυξημένη εισπράξη εσόδων από ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές ιδιωτών. Για το έτος 2013 ως σύνολο επιδιώκεται η αύξησή των εσόδων από άμεσους φόρους ΠΟΕ κατά 82,5% σε ετήσια βάση λόγω και της πρόβλεψης για εισπράξη των εσόδων

από τον ΦΑΠ του 2010, 2011 και 2012. Ωστόσο, έχει επίσης προγραμματιστεί εισπράξη εσόδων από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές των ιδιωτών έναντι του δημοσίου ύψους άνω των € 1,9 δις εντός του 2013, τα οποία, με την αναγκαία εντατικοποίηση της προσπάθειας, μπορεί κάλλιστα να υπερβούν τα € 3,5 δις. Ήδη, φαίνεται ότι εισπράχθηκαν περίπου € 432 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2013 από ληξιπρόθεσμα, ενώ και οι έμμεσοι φόροι ΠΟΕ ήταν αυξημένοι κατά 24,1% σε ετήσια βάση στο 1^ο 2μηνο του 2013, μετά την αύξησή τους κατά 153,7% στο 1^ο 2μηνο του 2012, ενώ για το 2013 ως σύνολο έχει προγραμματιστεί μείωσή τους κατά -3,8%. Γενικά, δεδομένου ότι το ύψος των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του κράτους από φορολογικές υποθέσεις που μπορεί να εισπραχθούν υπερβαίνει τα € 20 δις (έναντι συνόλου € 56 δις), οι εισπράξεις από τους άμεσους και έμμεσους φόρους ΠΟΕ μπορούν να πλησιάσουν τους στόχους που έχουν τεθεί για το 2013 ακόμη και χωρίς την επιβολή των ΦΑΠ 2011 και 2012. Ήδη, η ΓΓΔΕ κινείται ενεργά προς αυτή την κατεύθυνση, με την αποστολή 2,5 εκατ. ειδοποιητηρίων σε ληξιπρόθεσμους οφειλότες για την άμεση διευθέτηση και πληρωμή των υποχρεώσεών τους στο κράτος.

Όσον αφορά στην εκτέλεση του Π2013 στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ.'13, σημειώνονται τα ακόλουθα: α) Η πρόβλεψη της Τρόικα ήταν για πτώση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. στα € 8,5 δις στο 2μηνο αυτό, αλλά ο Π2013 υλοποιήθηκε στο ίδιο 2μηνο με πτώση τους στα € 7,74 δις. Η μείωση αυτών των δαπανών, που αποτελούν το βασικό κριτήριο του μεγέθους της δημοσιονομικής προσαρμογής που συντελείται στη χώρα, ήταν μεγαλύτερη από ότι προέβλεπε ο στόχος της Τρόικα κατά € 766 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του έτους. β) Η Τρόικα προέβλεπε πτώση των καθαρών εσόδων του Τ.Π. στα € 7,52 δις, αλλά ο Π2013 υλοποιήθηκε στο 1^ο 2μηνο του 2013 με τα καθαρά έσοδα να διαμορφώνονται στα € 7,75 δις, σημειώνοντας θετική απόκλιση από το στόχο κατά € 235 εκατ. γ) Η Τρόικα προέβλεπε πρωτογενές έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης στα € 1,33 δις στο 1^ο 2μηνο του 2013, αλλά ο Π2013 υλοποιήθηκε σε αυτό το 2μηνο με πρωτογενές πλεόνασμα ύψους € 487 εκατ. **Επομένως, όχι μόνο δεν υπάρχει μαύρη τρύπα στην υλοποίηση του Π2013 στο 1^ο 2μηνο του 2013, αλλά, αντίθετα, θα μπορούσε να μιλήσει κανείς για λευκή τρύπα ύψους άνω των € 1,0 δις στον προϋπολογισμό της Κεντρικής Κυβέρνησης ακόμη και μετά τις προσαρμογές για αναγωγή των στοιχείων του 1^{ου} 2μήνου με βάση την αναμενόμενη εξέλιξή τους το 2013 ως σύνολο.**

Το σπουδαιότερο, ωστόσο, είναι ότι το ανωτέρω αποτέλεσμα επιτεύχθηκε, παρά τις μεγάλες απώλειες εσόδων που σημειώθηκαν σε ορισμένες κατηγορίες εσόδων, όπως στον ΦΠΑ και στον ΕΦΚ καπνού με απώλειες εσόδων ύψους € 353 εκατ. (λόγω κυρίως της πολιτικής αγορών και αποθεματοποιήσεων των εταιρειών κατά τη διάρκεια του έτους), καθώς και στον ΦΠΑ και στον ΕΦΚ πετρελαιοειδών με εκτιμώμενες απώλειες εσόδων ύψους άνω των € 200 εκατ. (λόγω κυρίως της σημαντικά μειωμένης κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης ως αποτέλεσμα

των πολύ καλών καιρικών συνθηκών που επικράτησαν στο 1^ο 2μηνο, 2013). Η πορεία αύξησης των εσόδων από αυτούς τους φόρους αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά στο υπόλοιπο του έτους.

Αδικαιολόγητα μεγάλη παραμένει η πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ στα προϊόντα εκτός πετρελαιοειδών και καπνού και αυτό είναι πραγματικά μεγάλο πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί με μεγαλύτερη σοβαρότητα από ότι έως σήμερα. Η πτώση των εσόδων από την πηγή αυτή ανήλθε και πάλι στο -12,7% στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. 2013, μετά την πολύ μεγάλη πτώση τους κατά -17,9% στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. '12. Δηλαδή, τα έσοδα από τον ΦΠΑ στα προϊόντα εκτός πετρελαιοειδών και καπνού ήταν κατά € 776 εκατ. λιγότερα στο 1^ο 2μηνο του 2013, από ότι στο ίδιο 2μηνο του 2011, παρά το ότι στο 1^ο 2μηνο του 2013 οι συντελεστές ΦΠΑ στην εστίαση ήταν σχεδόν 2πλάσιοι από ότι στο 1^ο 2μηνο του 2011. Η αύξηση των συντελεστών θα έπρεπε (χωρίς την έξαρση της φοροδιαφυγής) να είχε αντισταθμίσει σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις της βαθύτερης ύφεσης στην οικονομία. Ωστόσο, η φοροδιαφυγή στον τομέα αυτό φαίνεται να αυξάνει, αφού, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, το 2012 δεν υπεβλήθησαν καν άνω των 1,16 εκατ. δηλώσεων ΦΠΑ, ενώ από τις 4,14 εκατ. δηλώσεις που υποβλήθηκαν, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό συνεπάγονταν επιστροφή και όχι είσπραξη ΦΠΑ από το κράτος (προφανώς λόγω της αυξανόμενης τάσης μη έκδοσης αποδείξεων πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών). **Η εξέλιξη αυτή της διόγκωσης των συναλλαγών χωρίς παραστατικά προσδιορίζει σε κάποιο βαθμό και την πολύ μεγάλη πτώση του δείκτη όγκου των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου,** που ανήλθε στο δραματικό -15,7% τον Ιαν. 2013, Το ίδιο μήνα, τον Ιαν. 2013, οι εισαγωγές αγαθών με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ σημείωναν αύξηση κατά 6,5%, με σημαντική, ωστόσο, αύξηση και των εξαγωγών αγαθών κατά 14,3%.

Παγκόσμια Οικονομία

Ομαλή και χωρίς επώδυνους κλυδωνισμούς ήταν τελικά η επαναλειτουργία των κυπριακών τραπεζών την 28^η Μαρτίου, σε ένα καθεστώς περιορισμών στις αναλήψεις κεφαλαίων, μετά από 11ήμερη διακοπή της λειτουργίας τους έως την οριστικοποίηση των αποφάσεων του Eurogroup της 25^{ης} Μαρτίου 2013. Η εξέλιξη αυτή και η μετέπειτα συμφωνία, την 2^η Απριλίου 2013, για την υπογραφή του Μνημονίου Οικονομικής Πολιτικής μεταξύ της κυπριακής Κυβέρνησης και της Τρόικα, περιόρισαν την νευρική των επενδυτών παγκοσμίως, καθώς απομάκρυναν την ανησυχία και τον κίνδυνο εξάπλωσης μιας νέας τραπεζικής κρίσης και σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης.

Ωστόσο οι οικονομικές εξελίξεις στις χώρες της Ευρωζώνης μαρτυρούν ότι η οικονομική ύφεση έχει αρχίσει να μεταδίδεται και στις πλεονασματικές

χώρες του βορρά την Ευρωζώνη. Οι χαμηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης έχουν αρνητική επίδραση στα δημόσια έσοδα και κατά συνέπεια επιβαρύνουν τα δημοσιονομικά ελλείμματα. Ειδικότερα, η γαλλική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε στο 4,8% του ΑΕΠ το 2012, από 5,3% το 2011, αλλά δεν επετεύχθη ο στόχος που είχε τεθεί για έλλειμμα στο 4,5% του ΑΕΠ. Η Ολλανδία είδε επίσης, το έλλειμμα του προϋπολογισμού 2012 να διαμορφώνεται στο -4,1% του ΑΕΠ, έναντι -4,5% του ΑΕΠ το 2011, ενώ δεν αναμένεται να μειωθεί κάτω του -3,6% του ΑΕΠ και το 2013. Το δημόσιο χρέος της χώρας αυτής διαμορφώθηκε στο 71,2% του ΑΕΠ το 2012 και αναμένεται να υπερβεί το 74,0% του ΑΕΠ το 2013 και το 75% του ΑΕΠ το 2014. Ήδη αναμένεται νέα μείωση του ΑΕΠ της Ολλανδίας το 2013, κατά -0,4%, μετά την πτώση του κατά -0,9% και το 2012. Επίσης, η Ισπανία κατέγραψε έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στο 7,0% του ΑΕΠ το 2012, από 9,4% του ΑΕΠ το 2011, έναντι στόχου για μείωση του ελλείμματος στο 6,3% του ΑΕΠ. Επιπλέον, η Ισπανία επιδιώκει τώρα την αναθεώρηση του στόχου για το έλλειμμα το 2013 στο 6,0% του ΑΕΠ, από 4,5% του ΑΕΠ και επίσης για ανοδική αναθεώρηση του στόχου για το έλλειμμα το 2014 από τον ισχύοντα 2,8%. Σημειώνεται ότι το ΑΕΠ της Ισπανίας μειώθηκε ελαφρά κατά -1,3% το 2012 και αναμένεται νέα μείωσή του κατά -1,4% και το 2013.

Ανοδικές τάσεις εμφανίζουν σε εβδομαδιαία βάση, οι τιμές των 5ετών CDS και των αποδόσεων των ομολόγων στην Ευρώπη. Ειδικότερα, άνοδο καταγράφουν τα ασφάλιστρα κινδύνου χρεοκοπίας (CDS) στην πλειονότητα των χωρών με μοναδική εξαίρεση τη Γερμανία όπου διατηρούνται τα επίπεδα της προηγούμενης εβδομάδας. Συγκεκριμένα, την 2.4.2013 τα CDS της Ιρλανδίας διαπραγματεύονταν στις 194 μ.β., της Πορτογαλίας στις 396 μ.β., της Ισπανίας στις 302 μ.β., της Ιταλίας στις 309 μ.β., της Γαλλίας στις 85 μ.β. και της Γερμανίας στις 37 μ.β.. Επίσης, οι αποδόσεις των 10ετών ομολόγων διαμορφώνονταν την 2.4.2013 στην Ισπανία σε 5,01% από 4,92% μια εβδομάδα πριν, στην Ιταλία σε 4,71% από 4,55%, στη Γαλλία σε 2,03% από 2,02%, στην Πορτογαλία σε 6,27% από 5,94% και στο Βέλγιο σε 2,24% από 2,23%. Το ελληνικό 10ετές ομόλογο διαπραγματεύεται στο 12,11% από 11,54%, ενώ το αντίστοιχο γερμανικό 10ετές κινείται πτωτικά στο 1,29% από 1,35%. Η διαφορά απόδοσης του 10ετούς ιταλικού ομολόγου με εκείνη του αντίστοιχου 10ετούς γερμανικού, συνεχίζει να περιορίζεται αλλά παραμένει υψηλότερα κατά 50 μονάδες βάσης, στις 342 μονάδες βάσης από την ημέρα που ανακοινώθηκε το εκλογικό αποτέλεσμα στην Ιταλία.

Εν τω μεταξύ, επιτυχής αξιολογείται **η δημοπρασία εντόκων γραμματίων (ΕΓ) του αμερικανικού δημοσίου** 3μήνης, 6μήνης που πραγματοποιήθηκε την 1.4.2013. Το αμερικανικό δημόσιο κατόρθωσε να συγκεντρώσει συνολικά \$ 65 δισ.. Ειδικότερα, στη δημοπρασία των 3μήνων ΕΓ συγκεντρώθηκαν \$ 35 δισ. με μέσο κόστος δανεισμού 0,075% και δείκτη υπερκάλυψης 4,61 έναντι 4,53 της τελευταίας

δημοπρασίας. Στη δημοπρασία των 6μήνων ΕΓ συγκεντρώθηκαν \$30 δισ. με μέσο κόστος δανεισμού 0,105% και δείκτη υπερκάλυψης 4,85.

Στην Αυστραλία, αμετάβλητα στο 3% διατήρησε τα επιτόκια η ΤτΑυστραλίας λόγω περιορισμού των κινδύνων σε παγκόσμιο επίπεδο αφήνοντας ωστόσο ανοικτό το ενδεχόμενο μελλοντικής μείωσης τους. Υπενθυμίζεται ότι το 2012 η ΤτΑυστραλίας μείωσε 4 φορές τα επιτόκια.

Στις ΗΠΑ, ευχάριστη έκπληξη αποτέλεσε η αυξητική αναθεώρηση της αύξησης του ΑΕΠ στο 0,4% σε ετησιοποιημένη βάση στο 4ο 3μηνο.2012, έναντι αρχικής πρόβλεψης για +0,1%. Έτσι, η άνοδος του ΑΕΠ το 2012 ήταν τελικά 2,2%. Μεγαλύτερη ήταν η αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων κατά 16,7% (έναντι αρχικής πρόβλεψης για αύξησή τους κατά 5,8%) και μικρότερη ήταν η μείωση των εξαγωγών κατά -2,8% (έναντι προηγούμενης εκτίμησης για μείωσή τους κατά -3,9%). Επίσης, σχετικά υψηλή ήταν η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και, ιδιαίτερα, των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, ενώ σημαντική πτωτική συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ είχε η μεγάλη πτώση των δημοσίων δαπανών. Ήδη εκτιμάται ότι η οικονομία των ΗΠΑ συνέχισε να κινείται σε θετικό αναπτυξιακό ρυθμό και το 1ο 3μηνο.2013 λόγω της αυξημένης καταναλωτικής δαπάνης. Η αύξηση των καταναλωτικών δαπανών επιβεβαιώνεται από τα επιμέρους στοιχεία για την αύξηση της προσωπικής κατανάλωσης παρά την συγκράτηση του διαθέσιμου εισοδήματος των μισθωτών λόγω αύξησης της φορολογίας. Από την άλλη πλευρά, θετική ήταν η εξέλιξη του **δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης του Reuters/UoM** ο οποίος ανήλθε στις 78,6 μονάδες τον Μάρτ.2013 από 73,8 τον Ιαν.2013, σε αντίθεση με τον αντίστοιχο δείκτη του Conference Board που κινήθηκε πτωτικά τον προηγούμενο μήνα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις η αύξηση του ΑΕΠ στο 1ο 3μηνο.2013 θα διαμορφωθεί περί το 3%. Ωστόσο, ο ρυθμός μεταβολής ενδεχομένως να περιορισθεί τα επόμενα 3μηνα, καθώς έχει αρχίσει να επιβαρύνεται η οικονομική κατάσταση στην Ευρωζώνη.

Άλλωστε, πτωτικά κινήθηκαν τον Μάρτιο και οι δείκτες υπευθύνων προμηθειών στη μεταποιητική βιομηχανία: Ειδικότερα, ο δείκτης Chicago PMI υποχώρησε στο 52,4 τον Μάρτ.2013 από 56,8 τον Φεβρ.2013 και 50,0 τον Δεκ.2012. Επίσης, **σε χαμηλό 3 μηνών υποχώρησε τον Μάρ.2013 ο δείκτης ISM** μεταποίησης, καθώς διαμορφώθηκε στις 51,3 μονάδες από 54,2 μονάδες το Φεβ.2013 και 50,2 τον Δεκ.2012. Στους επιμέρους δείκτες, οι νέες παραγγελίες υποχώρησαν τον Μάρ.2013 στις 51,3 μονάδες από 57,8 μονάδες το Φεβ.2013, η παραγωγή στις 52,2 μονάδες από 57,6, ενώ τέλος ο δείκτης ISM της απασχόλησης σημείωσε άνοδο στις 54,2 μονάδες από 52,6 μονάδες που ήταν το Φεβ.2013.

Στην αγορά ακινήτων συνεχίζονται οι θετικές ενδείξεις, με τις επικείμενες πωλήσεις κατοικιών να σημειώνουν οριακή υποχώρηση κατά -0,4% σε μηνιαία βάση το Φεβρ.2013 μετά από άνοδό τους κατά 3,8% τον Ιαν.2013. Από την άλλη πλευρά, οι

δαπάνες για κατασκευές σημείωσαν αύξηση κατά 1,2% σε μηνιαία βάση το Φεβρ.2013, μετά τη μείωσή τους κατά -2,1% τον προηγούμενο μήνα.

Στην αγορά εργασίας, οι εβδομαδιαίες αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας, σημείωσαν για δεύτερη συνεχή εβδομάδα, αύξηση κατά 16 χιλ., για την περίοδο 16-23.3.2013 και διαμορφώθηκαν σε 357 χιλ. ενώ ο μέσος όρος 4 εβδομάδων, αυξήθηκε κατά 2.250 στις 343.000 αιτήσεις. Ωστόσο, η εβδομαδιαία αύξηση των αιτήσεων, η οποία ήταν μεγαλύτερη της προσδοκώμενης, δε θεωρείται ότι σηματοδοτεί κάποια ένδειξη επιβράδυνσης της πορείας βελτίωσης στην αγορά εργασίας. Άλλωστε, η τάση βελτίωσης σε αυτή την αγορά φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από την πορεία του υποδείκτη ISM απασχόλησης τον Μαρ.2013.

Στη Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ), συνεχίζονται οι αρνητικές ενδείξεις για την πορεία της οικονομίας, με ενισχυμένες τις εκτιμήσεις που προβλέπουν πτώση του ΑΕΠ σε 3μηνιαία βάση και στο 1^ο 3μηνο.2013

Ειδικότερα, ο **δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI)** υποχώρησε στο 90,0 τον Μάρτ.2013, από 91,1 τον Φεβρ.'13 και από 89,5 τον Ιαν.2013. Με βάση το επίπεδο του μέσου δείκτη οικονομικού κλίματος στο 1^ο 3μηνο.'13, εκτιμάται (Capital Economics) ότι η πτώση του ΑΕΠ σε αυτό το 3μηνο μπορεί να διαμορφωθεί περί το -1,0% σε ετήσια βάση, από πτώση κατά -0,9% το 4^ο 3μηνο.'12. Επίσης, ο **δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στη ΖτΕ παραμένει στο πολύ χαμηλό -23,5 παρά τη βελτίωσή του από το -26,7 τον Νοέμ.'12**. Στην πλειονότητα των χωρών της Ευρωζώνης ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από εκείνα του προηγούμενου μήνα (Γαλλία: Μάρτ.'13: -30, Φεβρ.'13: -28,5) με μοναδική εξαίρεση τη Γερμανία, στην οποία σημείωσε βελτίωση στο -5,4 τον Μάρτ.'13, από -6,4 τον Φεβρ.'13 και -10,4 τον Δεκ.'2012.

Ο δείκτης PMI στη μεταποίηση στη ΖτΕ υποχώρησε στο 46,8 τον Μάρτ.2013 από 47,9 το Φεβ.2013, ωστόσο παραμένει σε επίπεδα που συνηγορούν σε πτώση της παραγωγής του κλάδου της μεταποίησης. **Στη Γερμανία** ο δείκτης PMI δεν διατήρησε τα πρόσφατα κέρδη του, αλλά έπεσε ξανά στο 49 τον Μαρ.2013 από 50,3 τον Φεβ.2013. **Στη Γαλλία**, ο δείκτης PMI βελτιώθηκε ελαφρά στο 44,0 τον Μάρτ.2013, αλλά παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, δείχνοντας σημαντική πτώση της βιομηχανικής παραγωγής.

Ωστόσο, το σημαντικότερο πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρωζώνη είναι η ανεργία. Ο συνολικός αριθμός των ανέργων διαμορφώθηκε στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των 19,1 εκατ. ατόμων τον Μάρτ.'2013 και το ποσοστό της ανεργίας διατηρήθηκε στο 12,0%. Στη Γερμανία το ποσοστό ανεργίας διαμορφώνεται στο 5,4% (Φεβ.2013), στη Γαλλία στο 10,8%, στην Ισπανία στο 26,3%. Συνολικά στη ΖτΕ εκτιμάται ότι η ανεργία θα ανέλθει στο 12,2% το 2013, για να υποχωρήσει στη συνέχεια στο 12,1% το 2014, από 11,4% το 2012.

Τέλος, η προσφορά χρήματος M3 στην Ευρωζώνη αυξήθηκε κατά 3,1% τον Φεβ.2013, από 3,5% τον προηγούμενο μήνα. Σε γενικές γραμμές ο περιορισμός της προσφοράς χρήματος ήταν σύμφωνα με τις προσδοκίες της αγοράς και αποδίδεται στην επιβράδυνση των διεθνών εισροών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και τον υποτονικό τραπεζικό δανεισμό. Όπως και τον προηγούμενο μήνα, η αύξηση του M3 προήλθε κυρίως από την αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά 4,4% σε ετήσια βάση, από 4,3% τον Ιαν.2013 καθώς και από την αύξηση κατά 5,7% των καταθέσεων των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (Ιαν.'13: 5,4%).

Στην Κίνα, συγκρατημένη αισιοδοξία προκαλεί η άνοδος του δείκτη PMI μεταποίησης τον Μάρ.2013 στο 50,9, από 50,1 το Φεβ.2013. Ο ρυθμός ανόδου αν και είναι ο ταχύτερος που έχει καταγραφεί στο διάστημα των τελευταίων 11 μηνών υπολείπεται αρκετά των προηγούμενων ετών.

Τέλος, στις αγορές συναλλάγματος, το ευρώ εμφανίζει τάσεις ανάκαμψης από το χαμηλό επίπεδο των 1,2773 USD/EUR, που κατέγραψε τις πρώτες πρωινές ώρες (1.4.2013) την αρχή της εβδομάδας στις Ασιατικές αγορές, αφού το αγοραστικό ενδιαφέρον το επανέφερε πάνω από το επίπεδο των 1,2840 USD/EUR όπου διαπραγματευόταν την 27.3.2013 στις Ευρωπαϊκές αγορές. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εξασθένηση του ευρώ σε ένα βαθμό επηρεάστηκε από τη χαμηλή συναλλακτική δραστηριότητα λόγω της αργίας του καθολικού Πάσχα. Η βραχυχρόνια πορεία του ευρώ είναι συνυφασμένη με την νομισματική πολιτική που θα ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Το ενδιαφέρον των επενδυτών θα είναι στραμμένο στη συνεδρίαση του ΔΣ της ΕΚΤ στις 4 Απριλίου 2013. Με την οικονομική επιβράδυνση να απειλεί αρκετές χώρες της Ευρωζώνης, τον πληθωρισμό να κινείται στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2010 και την ανεργία να αγγίζει το 12%, ίσως ορισμένα μέλη του Συμβουλίου να θέσουν την αναγκαιότητα μείωσης των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ. Η επανεκκίνηση των οικονομιών των χωρών που ακολουθούν προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης επιτάσσει περισσότερο τη μείωση της διαφοράς απόδοσης (spread) των 10ετών ομολόγων τους με το αντίστοιχο 10ετές της Γερμανίας, παρά τη μείωση των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ. Εάν η ΕΚΤ προβεί σε μια μείωση επιτοκίων η πρόσφατη ανοδική αντίδραση του ευρώ θα έχει, πιθανώς, βραχεία διάρκεια και μπορεί να δημιουργήσει προοπτικές περαιτέρω εξασθένησης του. Σε σχέση με το ευρώ, η βρετανική λίρα διαπραγματευόταν στα 0,8444 GBP/EUR την 2.4.2013, από 0,8493 GBP/EUR την 26.3.2013 σημειώνοντας απώλειες της τάξεως του 0,6%. Επίσης, το ελβετικό φράγκο διαπραγματευόταν στα 1,2165 CHF/EUR την 2.4.2013, από 1,2206 CHF/EUR την 26.3.2013. Εν τω μεταξύ, ο σταθμισμένος δείκτης δολαρίου (Dollar Index), ο οποίος χρησιμοποιείται για να αποτυπώνει τη συμπεριφορά του δολαρίου έναντι των νομισμάτων των 6 βασικότερων εμπορικών εταίρων

των ΗΠΑ υποχώρησε στο 82,58 (2.4.2013) από το χαμηλό 82,83 που πραγματοποίησε την 26.3.2013.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Προϋπολογισμός 2013: Πολύ καλύτερα του αναμενομένου και του στόχου που είχε τεθεί ήταν η εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2013 στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ'13, μετά την επίσης καλύτερη του αναμενομένου εκτέλεση του Π2012. Ειδικότερα, το πρωτογενές ισοζύγιο της κεντρικής κυβέρνησης ήταν πλεονασματικό στα € 487 εκατ. στο 1^ο 2μηνο.'2013, έναντι πλεονάσματος € 367 εκατ. στο 1^ο 2μηνο.'2012 και ελλείμματος -1,35 δις που ήταν ο στόχος για το 1^ο 2μηνο του 2013. Αυτή η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ'2013 προέρχεται κατά κύριο λόγο από τη σημαντική μείωση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π., όπως ακριβώς συνέβη και με τη σημαντική πτώση του ελλείμματος το 2012. Η μείωση δε του ελλείμματος αυτού επιτεύχθηκε παρά τη νέα μεγάλη υστέρηση που σημειώθηκε στα καθαρά έσοδα του Τ.Π., και ιδιαίτερα στα έσοδα από έμμεσους φόρους. Η πτώση αυτή στα έσοδα από έμμεσους φόρους συμβαδίζει με τη μεγάλη πτώση του όγκου των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου, κατά -16,4% τον Ιαν.'13, με την πτώση των πωλήσεων των καταστημάτων εκτός των καυσίμων να ανέρχεται στο -15,7% τον ίδιο μήνα. Ειδικότερα:

Οι Πρωτογενείς Δαπάνες Τ.Π ήταν σημαντικά μειωμένες κατά -10,4% σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκαν κατά € 766 εκατ. χαμηλότερα από τον στόχο που είχε τεθεί για το 1^ο 2μηνο του 2013 και κατά € 897 εκατ. χαμηλότερα από το ύψος τους στο 1^ο 2μηνο του 2012. Για το 2013 ως σύνολο ο στόχος είναι για μείωση των δαπανών αυτών κατά -4,2% έναντι του 2012 (ή κατά -6,6% για να επιτευχθεί και η δημιουργία αποθεματικού ύψους € 1,1 δις το 2013). Ειδικότερα, **αξιοσημείωτες εξελίξεις στον τομέα αυτό ήταν οι ακόλουθες:**

(α) Η νέα μείωση των δαπανών για μισθολογικές αποδοχές και συντάξεις στην κεντρική κυβέρνηση κατά -4,6% (μισθοί -7,7%, μισθοί προσωπικού νοσοκομείων και ιδρυμάτων πρόνοιας: -5,9%) στο 1^ο 2μηνο του 2013, ενώ οι πληρωμές για συντάξεις ήταν μειωμένες κατά -4,4% σε ετήσια βάση, ενώ για το έτος 2013 ως σύνολο έχει προγραμματιστεί η μείωσή τους κατά -12,2%. Συνολικά, οι δαπάνες για αποδοχές και συντάξεις της κεντρικής κυβέρνησης αναμένεται να διαμορφωθούν σε € 18,6 δις το 2013, από € 20,51 δις το 2012, σημειώνοντας νέα σημαντική πτώση κατά -9,4% το 2013, από πτώση της κατά -6,0% το 2012.

(β) Οι επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων ήταν σημαντικά μειωμένες στα € 2,99 δις. στο 1^ο 2μηνο του 2013, από € 3,98 δις. στο 1^ο 2μηνο του 2012, αν και έχουν ήδη απορροφήσει το 21,2% της συνολικής επιχορήγησης που προβλέπεται για το 2013. Η επιχορήγηση του ΙΚΑ ανήλθε στα € 640 εκατ. (25,6% της προγραμματισμένης επιχορήγησης για το 2013) και ήταν σημαντικά μειωμένη έναντι του 1^{ου} 2μήνου

του 2012 όπου είχε διαμορφωθεί στα € 1,39 δις. Ωστόσο, για το 2013 ως σύνολο η επιχορήγηση του ΙΚΑ έχει προγραμματιστεί να μειωθεί στα € 2,5 δις., από € 3,98 δις που ανήλθε το 2012 (όπου, ωστόσο, είχε προϋπολογιστεί στα € 2,18 δις) και από € 4,06 δις το 2011, έναντι € 2,6 δις το 2009. Η μείωση της επιχορήγησης του ΙΚΑ το 2013 οφείλεται στη σημαντική μείωση των συντάξεων που αποφασίστηκε με τα μέτρα του Νοεμβρίου 2012.

Επίσης, σημειώνεται η αύξηση της επιχορήγησης του ΟΑΕΕ κατά 25% σε ετήσια βάση στο 1^ο 2μηνο του 2013, η οποία ήδη καλύπτει το 25% της προγραμματισμένης συνολικής επιχορήγησης για το 2013. Για το έτος ως σύνολο η επιχορήγηση του ΟΑΕΕ από το ΜΠΔΣ 2013-2016 έχει προσδιοριστεί σημαντικά μειωμένη στα € 1,2 δις, έναντι της τελικής διαμόρφωσής της στα € 1,43 δις. το 2012. Και πάλι σημειώνεται ότι η προγραμματισμένη επιχορήγηση του ΟΑΕΕ το 2012 ήταν € 800 εκατ., για να φτάσει τελικά στα € 1,43 δις. Η αύξηση της επιχορήγησης του ΟΑΕΕ το 2012 οφείλεται στη μεγάλη πτώση των εισπράξεων του από εισφορές για σύνταξη και για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, αφού, όπως ανακοινώθηκε από τη Διοίκηση του ΟΑΕΕ, ένας (1) στους δύο (2) ασφαλισμένους στον Οργανισμό αυτό έχει σταματήσει να πληρώνει εισφορές. Έτσι, οι οφειλές από εισφορές 380 χιλ. ενεργών ασφαλισμένων στον ΟΑΕΕ ανέρχονται στο τεράστιο ποσό των € 5,96 δις. Επίσης, 195,96 χιλ ελεύθεροι επαγγελματίες έχουν διακόψει (κατά δήλωσή τους) την επαγγελματική τους δραστηριότητα και τις πληρωμές ΦΠΑ και εισφορών.

Η επιχορήγηση του ΕΟΠΥΥ ανήλθε στα € 134 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2013, από € 1,11 δις που είναι η συνολική επιχορήγηση του Οργανισμού αυτού για το 2013. Σημειώνεται ότι η επιχορήγηση που εισέπραξε ο ΕΟΠΥΥ το 2012 ανήλθε τελικά στα € 1,02 δις, από € 843 εκατ. που είχε προγραμματιστεί. Τέλος, η επιχορήγηση του ΟΓΑ ανήλθε στα € 620 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2013, έναντι € 840 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2012, ενώ για το έτος 2013 ως σύνολο η συνολική επιχορήγηση του ΟΓΑ έχει προσδιοριστεί στα € 2,9 δις, από € 4,24 δις το 2012.

Σημειώνεται ότι η δαπάνη για επιχορήγηση των Α.Τ. αυξήθηκε, εν μέσω της έντονης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, στα € 14,47 δις το 2012, από € 10,12 δις το 2010. Αυτό συνέβη εξαιτίας κυρίως της μεγάλης πτώσης των εισφορών για σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη αλλά και λόγω των αυξημένων συνταξιοδοτήσεων. Επιπλέον, οι επιχορηγήσεις αυτές από τον κρατικό προϋπολογισμό αυξήθηκαν παρά τη μεγάλη πτώση των εισπράξεων από τον ΦΠΑ, αλλά και των εισπράξεων από τον Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων. Είναι αυτονόητο ότι η δραστική μείωση των πηγών χρηματοδότησης των Α.Τ. συνεπάγεται αναπόφευκτα και μείωση των παροχών αυτών των Ταμείων. Ήδη εφαρμόζεται η νέα μεγάλη μείωση των συντάξεων και των εν γένει παροχών των Α.Τ., η οποία αντικατοπτρίζεται στη μειωμένη επιχορηγήσή τους από τον Τ.Π. στα € 12,6 δις το 2013, από € 14,5 δις το 2012. Δεδομένου ότι η

επιχορήγηση των Ταμείων από του Τ.Π. δεν μπορεί και ούτε πρέπει να αυξηθεί ξανά, είναι επόμενο ότι στα επόμενα έτη οι παροχές των Α.Τ. θα είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις εισπράξεις τους από εισφορές των ασφαλισμένων τους. Γενικά, η σταθεροποίηση και στη συνέχεια (με την ανάκαμψη της οικονομίας) αύξηση των εσόδων των ΑΤ από εισφορές (που σημείωσαν μεγάλη πτώση κατά -16,7% στο 1^ο 2μηνο του 2013), καθώς και η ομαλοποίηση της πορείας των εσόδων από έμμεσους φόρους (που σημείωσαν επίσης υπέρμετρα μεγάλη πτώση κατά -18,5% στο 1^ο 2μηνο του 2013), αποτελεί τον μόνο μηχανισμό που μπορεί να διατηρήσει το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων σε ομαλή λειτουργία.

γ) Σημαντικά αυξημένες κατά 30,7% ήταν στο 1^ο 2μηνο του 2013 οι λειτουργικές δαπάνες του Τ.Π., με αύξηση των επιχορηγήσεων των συγκοινωνιακών φορέων (για να καλυφθούν, προφανώς, οι απώλειες εσόδων και τα έξοδα από τις αλληπάλληλες απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων σε αυτές τις επιχειρήσεις) και με αύξηση, επίσης, των αντικριζόμενων δαπανών. Σημειώνεται ότι τα ίδια έσοδα των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στη γενική κυβέρνηση και τα ίδια έσοδα των ΟΤΑ ήταν σημαντικά μειωμένα στο 1^ο 2μηνο του 2013. Τα έσοδα αυτά θα πρέπει να αυξηθούν στη συνέχεια, διότι, για το έτος ως σύνολο οι επιχορηγήσεις φορέων έχουν προγραμματιστεί να ανέλθουν στα € 1,88 δις, όπως και το 2012, ενώ οι καταναλωτικές δαπάνες αναμένεται να είναι ελαφρά μειωμένες και οι αντικριζόμενες δαπάνες ελαφρά αυξημένες.

Συνολικά, οι πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. αναμένεται τώρα να διαμορφωθούν στα € 45,150 δις. το 2013 (44,05 δις χωρίς το αποθεματικό των € 1,1 δις), από € 47,137 δις. το 2012. Η υλοποίηση του Π2013 στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ.'2013, σηματοδοτεί τη δυνατότητα υλοποίησης του Π2013 από την πλευρά των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. με βάση τα μέτρα μείωσης αυτών των δαπανών που έχουν ήδη ληφθεί και εφαρμόζονται. Αναγκαία προϋπόθεση, ωστόσο, είναι να επιτευχθεί η ανάκαμψη των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων στους επόμενους μήνες καθώς και των εσόδων των ΟΤΑ και των άλλων φορέων της γενικής κυβέρνησης.

Στις ανωτέρω πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. θα πρέπει να προστεθούν οι δαπάνες για καταπτώσεις εγγυήσεων (2013: € 1,03 δις, 2012: € 0,8 δις) και για εξοπλιστικά προγράμματα (2013: € 0,75 δις, 2012: € 0,41 δις), ενώ οι δαπάνες για τόκους θα ανέλθουν σε € 6,4 δις το 2013, από € 12,22 δις το 2012. Τέλος, οι δαπάνες για προμήθειες του ΕFSF εκτιμώνται στα € 130 εκατ. (Ιαν.-Φεβρ.'13: € 24 εκατ.), έναντι € 541 εκατ. το 2012 (Ιαν.-Φεβρ.'12: € 0).

Καθαρά Έσοδα Τ.Π.: Αντίθετα με τις πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π., σημαντικά αρνητική εξακολουθεί να είναι η πορεία των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.), τα οποία σημείωσαν πτώση κατά -3,9% σε ετήσια βάση στα € 7,75 δις. στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ.'13, από αύξησή τους κατά 1,5% στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ.'2012. Παρά το ότι τα έσοδα αυτά υπερέβησαν κατά € 235 εκατ. τον στόχο που είχε τεθεί για το 1^ο 2μηνο του έτους, η εξέλιξή τους εξακολουθεί να είναι πολύ αρνητική, ιδιαίτερα όσον

αφορά την μεγάλη πτώση σε ετήσια βάση των έμμεσων φόρων. Ειδικότερα, χαμηλότερα κατά € 206 εκατ. από τον στόχο για το 1^ο 2μηνο του 2013 ήταν τα έσοδα πριν την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, ενώ οι επιστροφές φόρων ήταν χαμηλότερες κατά € 393 εκατ. Επιπλέον, συνολικά για το 2013 τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. έχουν προσδιοριστεί να σημειώσουν πτώση κατά - 3,3%, έναντι πτώσης τους κατά -3,7% το 2012, γεγονός που δείχνει ότι ο νέος περιορισμός του ελλείμματος του Τ.Π. που έχει προϋπολογιστεί για το 2012 θα προέλθει αποκλειστικά από τις περικοπές δαπανών, παρά την επιβάρυνση που έχουν υποστεί οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι έως σήμερα, και παρά την προγραμματισμένη αύξηση των εσόδων από τους Φόρους στην Περιουσία κατά 11,2% το 2013. Πιο συγκεκριμένα:

α) Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕΦΠ) ήταν μειωμένα κατά -5,2% σε ετήσια βάση στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. '13 στα € 1,12 δις, παρά το γεγονός ότι υπήρξε παράταση στους δύο πρώτους μήνες του 2013 των πληρωμών των δόσεων του ΦΕΦΠ του 2012. Η εξέλιξη αυτή είναι πολύ αρνητική αφού σηματοδοτεί τεράστιες απώλειες εσόδων από άρνηση πληρωμής ακόμη και του βεβαιωμένου φόρου από ένα μεγάλο αριθμό ασυνεπών φορολογουμένων. Σημειώνεται ότι από τους βεβαιωμένους φόρους ύψους άνω των € 6,5 δις στα εκκαθαριστικά σημειώματα του ΦΕΦΠ στο 2^ο 6μηνο του 2012 (€ 5,4 δις επιπλέον των φόρων που βεβαιώθηκαν στο 2^ο 6μηνο του 2011), εκτιμάται ότι εισπράχθηκαν λιγότερα από € 2,0 δις. Τα υπόλοιπα καταγράφηκαν ως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, οι οποίες συνολικά αυξήθηκαν κατά € 9,0 δις περίπου το 2012. Το ύψος της φοροδιαφυγής έλαβε νέες διαστάσεις το 2012 και στο 1^ο 2μηνο του 2013 και αυτό έγινε εις βάρος των συνεπών φορολογουμένων (ακόμη και των χαμηλόμισθων - με ετήσιο εισόδημα κάτω των € 10 χιλ.) που πλήρωσαν στο ακέραιο την σημαντικά αυξημένη φορολογική τους υποχρέωση το 2012 και στο 1^ο 2μηνο του 2013. Στην ίδια περίοδο που εκατοντάδες χιλιάδες άλλοι επιτήδειοι-κυρίως μη μισθωτοί με υψηλά εισοδήματα μεταχειρίζονται κάθε τρόπο για να αποφύγουν την πληρωμή των φόρων που τους αναλογούν. Οι τελευταίοι είναι τώρα πλήρως καλυμμένοι από την Κυβέρνηση και την Τρόικα, αφού τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ που έχουν προγραμματιστεί για το 2013 είναι σημαντικά μειωμένα, κατά -20,8% έναντι του 2012.

Επίσης, εξαιρετικά απογοητευτική είναι και η εξέλιξη των εσόδων από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ) στο 1^ο 2μηνο του 2013, μετά τον καταποντισμό τους στα € 1,72 δις το 2012, από € 4,65 δις (και τότε με μεγάλη φοροδιαφυγή) το 2007. Και σε αυτή την περίπτωση, η Κυβέρνηση και η Τρόικα προγραμματίζουν νέα πτώση των εσόδων από τον φόρο αυτό κατά -13,8% το 2013 (στα € 1,48 δις), μετά την πτώση τους κατά -38,0% το 2012 και κατά -17,8% το 2011. Ήδη στο 1^ο 2μηνο του 2013 έχουν εισπραχθεί από το φόρο αυτό μόνο € 0,012 δις, δηλαδή λιγότερα από τα μισά από όσα είχαν εισπραχθεί στο 1^ο 2μηνο του 2012.

β) Συνεχίζεται η έντονη πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ κατά -16,6% στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. '13, μετά την μεγάλη πτώση τους κατά -13,8% και στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. '12, ενώ, επιπλέον, τα έσοδα αυτά στο 1^ο 2μηνο του 2013 υπολείπονται του στόχου κατά € 189 εκατ. Αδικαιολόγητα μεγάλη παραμένει η πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ στα προϊόντα εκτός καυσίμων και καπνού.

Σε κάθε περίπτωση, ο στόχος του Π2013 είναι για σημαντικά μειωμένα έσοδα από τον ΦΠΑ και κατά το 2013 κατά -8,0%, μετά την πτώση τους κατά -11,8% το 2012. Αυτό αποτελεί ουσιαστική αποδοχή της υπάρχουσας ταχέως αυξανόμενης φοροδιαφυγής. Σημειώνεται ότι η πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ πετρελαιοειδών ανήλθε στο μη αναμενόμενο -23,8% στο 1^ο 2μηνο του 2013 και ήταν αποτέλεσμα της μεγάλης πτώσης της κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης λόγω των εξαιρετικά καλών καιρικών συνθηκών στο 1^ο 2μηνο του 2013. Για το υπόλοιπο του έτους αναμένεται βελτίωση της πορείας των εσόδων από την πηγή αυτή, αλλά το τελικό αποτέλεσμα για το έτος ως σύνολο αναμένεται να είναι μειωμένο κατά € 300 εκατ. περίπου από ότι έχει προϋπολογιστεί. Επίσης, η μεγάλη πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ καπνού κατά -48,2% στο 1^ο 2μηνο του 2013, με ταυτόχρονη πτώση των εσόδων από τον ΕΦΚ καπνού κατά -41,3% (με συνολική απώλεια εσόδων € 353 εκατ.) οφείλεται στις διακυμάνσεις της πολιτικής αγορών και αποθεματοποιήσεων των εταιρειών καπνού και οι φορολογικές εισπράξεις από την πηγή αυτή αναμένεται να ομαλοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό στους επόμενους μήνες.

γ) Οι εξελίξεις όσον αφορά τους φόρους στην περιουσία παρουσιάζονται στην Επισκόπηση.

δ) Σημαντικά χαμηλότερα ήταν τα έσοδα από τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων, τα οποία ανήλθαν μόλις στα € 98 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2013, κατά € 134 εκατ. λιγότερα έναντι του στόχου για αυτόν τον μήνα, και έναντι € 219 εκατ. στο 1^ο 2μηνο του 2012. Το 2013 εκτιμάται να εισπραχθούν από την πηγή αυτή έσοδα ύψους € 1,228 δις, έναντι εσόδων ύψους € 1,305 δις το 2012.

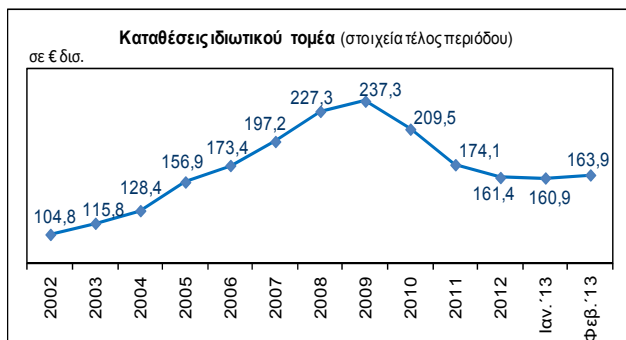
ε) Οι εξελίξεις σχετικά με τους άμεσους και έμμεσους φόρους ΠΟΕ, παρουσιάζονται στην Επισκόπηση.

Με βάση τα ανωτέρω, η υλοποίηση του Π2013 από την πλευρά των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.) είναι ακόμη δυνατή. Τα έσοδα αυτά έχουν προγραμματιστεί να μειωθούν κατά -3,3% και να διαμορφωθούν στα € 46,73 δις το 2013, έναντι € 48,33 δις. το 2012.

Με βάση τα ανωτέρω, ο Προϋπολογισμός της Κεντρικής Κυβέρνησης έχει προϋπολογιστεί να έχει πρωτογενές έλλειμμα στα € 2,294 δις. το 2013, από € 3,465 δις. το 2012. Ωστόσο η εκτέλεσή του στο 2μηνο Ιαν.-Φεβρ. '13 δημιουργεί προσδοκίες για ένα καλύτερο αποτέλεσμα, ιδιαίτερα αν η είσπραξη των τρεχόντων φορολογικών εσόδων, των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του δημοσίου και των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων από εισφορές βελτιωθεί ουσιαστικά. Η δυνατότητα δημιουργίας πρωτογενούς πλεονάσματος τόσο στην κεντρική όσο και στη γενική

κυβέρνηση θα αυξηθεί, αν προχωρήσει έγκαιρα η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, συνεχιστεί η επαν-εισροή καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες και περιοριστεί τελικά η πώση του ΑΕΠ το 2013 κατά ποσοστό χαμηλότερο από το -4,4% που προβλέπουν η Ε. Επιτροπή και η ΤτΕλλάδος.

Καταθέσεις Ιδιωτών: Σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία της ΤτΕλλάδος, **οι συνολικές καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα** σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά +1,9% σε μηνιαία βάση τον Φεβρ. '13, έναντι μείωσης τους κατά -0,3% τον Ιαν. '13, με αποτέλεσμα το υπόλοιπό των ιδιωτικών καταθέσεων να διαμορφωθεί τον Φεβρ. '13 σε € 163.947 εκατ. Το υπόλοιπο αυτό τον Φεβρ. '13 είναι τώρα ελάχιστα μειωμένο κατά -0,2% έναντι του Φεβρ. '12, έναντι μείωσής του κατά -4,6% τον Ιαν. '13, -7,3% τον Δεκ. '12, -21,0% τον Ιούν. '12 και -19,3% τον Φεβρ. '12. Επομένως διατηρείται σταθερή η εισροή καταθέσεων στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, που σημειώνεται από τον Ιούνιο 2012 και προέρχεται από την ελάττωση του αποθησαυρισμού και από εισροές κεφαλαίων που είχαν κατατεθεί εξωτερικό.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Από τα μέσα Ιουνίου 2012 ως το τέλος Φεβρουαρίου 2013 έχουν επιστρέψει στο τραπεζικό σύστημα € 17,5 δισ. (€ +13,4 δισ. από το τέλος Ιουνίου 2012), με αποτέλεσμα να υπερκαλυφθεί η εκροή των καταθέσεων, η οποία παρατηρήθηκε μεταξύ των εκλογών της 6^{ης} Μαΐου 2012 και της 16^{ης} Ιουνίου 2012 που ανήλθε στα € 11,4 δισ.

Η αύξηση των καταθέσεων τον Φεβρ. '13 προήλθε από την αύξηση των καταθέσεων των επιχειρήσεων και την νέα άνοδο για 5^ο κατά σειρά μήνα των καταθέσεων των νοικοκυριών: **(α. Νοικοκυριά: Φεβρ. '13: € 138,0 δισ., Δεκ. '12: € 135,0 δισ., Ιούν. '12: € 127,4 δισ., Φεβρ. '12: € 138,5 δισ., β. Επιχειρήσεις: Φεβρ. '13: € 25,1 δισ. Δεκ. '12: € 26,3 δισ., Ιούν. '12: € 23,1 δισ. Φεβρ. '12: 25,8 δισ.)**

Αναλυτικότερα, από τις επιμέρους συνιστώσες των καταθέσεων, οι καταθέσεις ταμειωτηρίου ανήλθαν στα € 43,5 δισ. τον Φεβρ. '13 και ήταν ακόμη μειωμένες κατά -6,7% σε ετήσια βάση, έναντι μείωσής τους κατά -16,0% τον Δεκ. '12, -22,1% τον Ιούν. '12 και -21,5% τον Φεβρ. '12.

Επίσης, οι καταθέσεις όψεως, που διαμορφώθηκαν στα € 15,8 δισ. τον Φεβρ. '13 και ήταν μειωμένες κατά -3,3% σε ετήσια βάση, έναντι της πτώσης τους

κατά -25,0% τον Ιουν. '12 και -19,3% τον Φεβρ. '12. Οι καταθέσεις προθεσμίας ανήλθαν στα € 104,5 δισ. τον Φεβρ. '13 (Ιαν. '13: 101,3 δισ.) σημειώνοντας θετικό 12-μηνο ρυθμό μεταβολής (Φεβρ. '13: +3,0%) για πρώτη φορά μετά τον Δεκ. '09, έναντι μείωσής τους κατά -2,8% τον Δεκ. '12, κατά -19,7% τον Ιούν. '12 και κατά -18,1% τον Φεβρ. '12.

Επισημαίνεται ότι η εκροή των ιδιωτικών καταθέσεων ξεκίνησε το 2010, μετά από μια αξιοσημείωτη άνοδο τους στην περίοδο 2002–2009, όταν σημειώθηκε μέση ετήσια αύξησή τους κατά +12,4%, έναντι μέσης ετήσιας αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ κατά +5,9%. Συγκεκριμένα, το 2009 οι καταθέσεις των ιδιωτών αυξήθηκαν στα € 133 δισ. έναντι του 2002 και έναντι αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ στην ίδια περίοδο κατά € 76,8 δισ.

Πιστωτική Επέκταση: Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των χορηγήσεων προς τον ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στο -3,9% τον Φεβρ. '13, από -4,0% τον Ιαν. '13 και τον Δεκ. '12 και έναντι -3,8% τον Φεβρ. '12. Επιπρόσθετα, η αρνητική καθαρή ροή της χρηματοδότησης προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στα € 949 εκατ. τον Φεβρ. '13 από € 296 εκατ. τον Ιαν. '13.

Όσον αφορά στις επιχειρήσεις, η μείωση της χρηματοδότησης διαμορφώθηκε στο -4,3% σε ετήσια βάση τον Φεβρ. '13 από -4,4% τον Ιαν. '13 και τον Δεκ. '12 και έναντι -2,7% τον Φεβρ. '12. Η αρνητική καθαρή ροή της χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις διαμορφώθηκε στα € 439 εκατ. τον Φεβρ. '13 από θετική ροή € 96 εκατ. τον Ιαν. '13.

Χρηματοδότηση προς τον Ιδιωτικό Τομέα (ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής)	Φεβρ. '13			
	Φεβρ. '13	Ιαν. '13	Δεκ. '12	Φεβρ. '12
Σύνολο ιδιωτικού τομέα	-3,9	-4,0	-4,0	-3,8
A. Επιχειρήσεις	-4,3	-4,4	-4,4	-2,7
-Γεωργία	-3,2	-3,8	-6,3	-8,9
-Βιομηχανία	0,5	1,1	-2,1	-2,6
-Εμπόριο	-7,1	-7,2	-7,4	-7,4
-Τουρισμός	1,8	1,3	1,1	-1,1
-Ναυτιλία	-3,7	-3,6	-3,4	-0,4
-Κατασκευές	-1,0	-1,3	-1,9	-6,4
-Ηλεκτρισμός-Φωταέριο-Υδρευση	3,1	2,0	4,5	8,7
-Μεταφορές, Επικοινωνίες πλην Ναυτιλίας	-6,6	-7,3	-8,1	-6,0
B. Ελεύθεροι Επαγγελματίες	-1,9	-2,4	-3,0	-7,8
Γ. Νοικοκυριά	-3,8	-3,7	-3,8	-4,3
-Κατανάλικη Πίστη + Λοιπά Κατανάλικα	-5,0	-4,7	-4,7	-6,6
-Στεγαστικά Δάνεια	-3,3	-3,2	-3,4	-3,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ικανοποιητική αύξηση της χρηματοδότησης, σε ετήσια βάση, σημειώθηκε στον κλάδο του Ηλεκτρισμού-Φωταερίου-Υδρευσης» κατά +3,1%, ενώ μικρότερη αύξηση παρατηρήθηκε στον κλάδο του Τουρισμού (+1,8%) και της Βιομηχανίας (+0,5%). Παράλληλα, σε σχεδόν όλους τους κλάδους σημειώθηκε αισθητή κάμψη του αρνητικού ρυθμού μεταβολής της χρηματοδότησης τον Φεβρ. '13 έναντι του Ιαν. '13 (βλ. πιο κάτω Πίνακα).

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των χορηγήσεων προς τα νοικοκυριά διαμορφώθηκε τον Φεβρ. '13 στο -3,8% από -3,7%, τον Ιαν. '13, -3,8% τον Δεκ. '12 και έναντι πτώσης -4,3% τον Φεβρ. '12. Η μηνιαία αρνητική καθαρή ροή διαμορφώθηκε στα 481 εκατ. τον Φεβρ. '13 από 392 εκατ. τον Ιαν. '13.

Ο ρυθμός μεταβολής των στεγαστικών δανείων ήταν στο -3,3% τον Φεβρ.'2013, από -3,2%, τον Ιαν.'13 και -3,4% τον Δεκ.'12. Η μηνιαία αρνητική καθαρή ροή διαμορφώθηκε στα 271 εκατ. τον Φεβρ.'13, από 229 εκατ. τον Ιαν.'13.

Λιανικές Πωλήσεις: Ο γενικός δείκτης όγκου των πωλήσεων στο λιανικό εμπόριο (εκτός καυσίμων) σημείωσε πτώση κατά -15,7% σε ετήσια βάση τον Ιαν.'13 από -8,7% τον Δεκ.'12, -17,0% τον Νοέμ.'12 και -10,2% τον Ιαν.'12.

Αναφορικά με τους βασικούς κλάδους του λιανικού εμπορίου (βλ. Πίνακα), τον Ιαν.'13 σημειώθηκε σημαντική μείωση του όγκου των πωλήσεων στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων κατά -14,8 σε ετήσια βάση, μετά την πτώση τους κατά -6,7% τον Ιαν.'12, ενώ συνεχίζεται η πτώση των πωλήσεων και στα μικρά καταστήματα τροφίμων κατά -12,7%, έναντι της μεγάλης πτώσης κατά -18,1% τον Ιαν.'12.

Μικρότερη, έναντι της πτώσης του γενικού δείκτη όγκου, ήταν η πτώση των πωλήσεων στα πολυκαταστήματα κατά -7,3%, έναντι μεγαλύτερης μείωσης κατά -17,6% τον Ιαν.'12 γεγονός που δείχνει ότι τα μεγάλα μη εξειδικευμένα καταστήματα αντεπεξέρχονται καλύτερα στις συνθήκες ύφεσης εξασφαλίζοντας καλύτερες προϋποθέσεις παραμονής τους στην αγορά και την υποχρέωσή τους να πραγματοποιούν τις πωλήσεις τους μόνο με έκδοση αποδείξεων.

Ετήσιες Ποσοστιαίες Μεταβολές του Μέσου Δείκτη Όγκου Λιανικών Πωλήσεων		
Κατηγορίες Καταστημάτων	Ιαν'13	Ιαν'12
Μεγάλα Καταστήματα Τροφίμων	-14,8	-6,7
Πολυκαταστήματα	-7,3	-17,6
Μικρά Καταστήματα Τροφίμων	-12,7	-18,1
Φαρμακευτικά-Καλλυντικά	-18,7	-2,4
Ένδυση-Υπόδηση	-18,4	-19,9
Έπιπλα-Ηλεκτρ. Είδη	-18,1	-10,4
Βιβλία-Χαρτικά-Λοιπά είδη	-7,7	-11,9
Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	-19,0	-10,7
Γενικός Δείκτης Όγκου	-16,4	-10,3
Γενικός Δείκτης Όγκου εκτός Καυσίμων και Λιπαντικών Αυτοκινήτων	-15,7	-10,2

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Παράλληλα, συνεχίζεται η μεγάλη πτώση του όγκου των πωλήσεων στα καταστήματα ένδυσης και υπόδησης κατά -18,4% (Ιαν.'12: -19,9%), στα καταστήματα επίπλων- ηλεκτρικών ειδών-οικιακού εξοπλισμού κατά -18,1% (Ιαν.'12:-10,4%), στα καταστήματα πωλήσεως βιβλίων-χαρτικών και λοιπών ειδών κατά -7,7% (Ιαν.'12: -11,9%). Τέλος, μεγάλη ήταν και η πτώση στον κλάδο των φαρμακευτικών-καλλυντικών κατά -18,7%, έναντι μικρότερης μείωσης κατά -2,4% τον Ιαν.'12.

Δείκτες Οικονομικού Κλίματος: Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα, που καταρτίζεται από το **IOBE** και δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατέγραψε νέα σημαντική άνοδο για 5^ο κατά σειρά μήνα στις 88,1 μον. τον Μάρτ.'13, από 86,9 τον Φεβρ.'13, 86,9 τον Δεκ.'12 και έναντι των 77,3 μον. του Ιούν.'12 και 78,2 μον. του Μάρτ.'12.

Η συνεχής κατά τους τελευταίους μήνες άνοδος του δείκτη οικονομικής εμπιστοσύνης σε συνδυασμό με την επάνοδο των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες και την είσπραξη των € 49,1 δισ. από την χρηματοοικονομική βοήθεια, εκπέμπουν θετικά μηνύματα για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το 2013.

Πηγή: IOBE και ΕΛΣΤΑΤ

Επισημαίνεται ότι ο δείκτης οικονομικού κλίματος του Μάρτ.'13 (88,1) διαμορφώθηκε, μετά από σειρά ανοδικών μηνών, σε επίπεδο μεγαλύτερο των 87,0 μον. του Ιαν.'10, μήνα που ουσιαστικά αποκλείσθηκε η χώρα από τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Επίσης, όπως φαίνεται στο προκείμενο Διάγραμμα, η ανάκαμψη του δείκτη οικονομικού κλίματος, στο βαθμό που θα διατηρηθεί προοιωνίζεται βελτίωση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ το 2013.

Ειδικότερα, οι εξελίξεις στους επιμέρους δείκτες οικονομικής εμπιστοσύνης (με βάση και τα στοιχεία των ερευνών του **IOBE**) έχουν ως ακολούθως:

Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης οικονομικής εμπιστοσύνης βελτιώθηκε περαιτέρω στις -11,6 μονάδες τον Μάρτ.'13 από -12,5 τον Φεβρ.'13, -13,7 τον Ιαν.'13, έναντι -11,7 τον Δεκ.'12 και -21,6 μον. τον Μάρτ.'12. Η διαμόρφωση αυτή του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προήλθε από:

α) Την ισχυρή βελτίωση των προβλέψεων για τις πωλήσεις στο προσεχές 3μηνο (Μάρτ.'13: +13,5, Φεβρ.'13: +2,6, Ιαν.'13: -6,1, Δεκ.'12: -8,2). β) Τη σημαντική βελτίωση των προβλέψεων για τις βιομηχανικές εξαγωγές στους προσεχείς μήνες (Μάρτ.'13: +21,4, Φεβρ.'13: +15,9, Δεκ.'12: +10,3, Μάρτ.'12: +13,8). γ) Την ενίσχυση των προβλέψεων για την εξέλιξη της παραγωγής (Μάρτ.'13: +15,5, Φεβρ.'13: +4,7%, Δεκ.'12: -3,9, Μάρτ.'12: +0,8). δ) Σε αντιδιαστολή, αποδυναμώθηκαν οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, οι οποίες με τη μεταστροφή τους σε θετικό επίπεδο τον Δεκ.'12 (+2,3) ύστερα από 1,5 έτος, επανήλθαν σε αρνητικό έδαφος (Μάρτ.'13: -27,1, Φεβρ.'13: -8,8, Ιαν.'13: -4,6, Δεκ.'12: +2,3, Μάρτ.'13: -40,3).

Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες ανέκαμψαν στις -25,9 μον. τον Μάρτ.'13 από -33,1 και -30,5 μον. τον Φεβρ. και Ιαν.13, έναντι του χαμηλού επιπέδου -35,8 τον Μάρτ.'12. Η ενίσχυση του δείκτη προέρχεται κυρίως από την βελτίωση των προσδοκιών για τις πωλήσεις στο προσεχές 3μηνο

(Μάρτ.'13: -37,1, Φεβρ.'13: -60,4, Ιαν.'13: -58,5, Μάρτ.'12: -56,4), ενώ οριακή βελτίωση σημείωσαν και οι βραχυχρόνιες εκτιμήσεις για τις παραγγελίες (Μάρτ.'13: -50,1, Φεβρ.'13: -51,0, Ιαν.'13: -55,7, Δεκ.'12: -51,8, Μάρτ.'12: -61,6).

Στις **Υπηρεσίες**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών ενισχύθηκε στις -22,4 μον. τον Μάρτ.'13 (Φεβρ.'13: -22,5, Ιαν.'13: -28,6 Δεκ.'12: -31,4, Μάρτ.'12: -32,2). Ο δείκτης οικονομικής εμπιστοσύνης στον τομέα των υπηρεσιών κινείται ανοδικά από τον Νοέμβριο του 2012.

Οι προοπτικές της ζήτησης υπηρεσιών για το επόμενο 3μηνο παρουσιάζουν συνεχή βελτίωση (Μάρτ.'13: -9,9, Φεβρ.'13: -10,7, Ιαν.'13: -18,2, Μάρτ.'12: -20,9). Καλύτερευσε επίσης και ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών τόσο στον κλάδο «Ξενοδοχεία-Εσπιατόρια» (Μάρτ.'13: 70,5 μον., Φεβρ.'13: 68,7, Δεκ.'12: 63,3, έναντι 58,9 μον. τον Μάρτ.'12) όσο και στα «Τουριστικά Πρακτορεία» (Μάρτ.'13: 67,9, Φεβρ.'13: 62,9 μον., Ιαν.'13: 59,0, Μάρτ.'12: 56,8). Η βελτίωση των δεικτών εμπιστοσύνης στον κλάδο του τουρισμού και τον Μάρτ.'13 προμηνύουν άνοδο της τουριστικής κινήσεως το 2013.

Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών παρέμεινε τον Μάρτ.'13 στο επίπεδο του Φεβρ.'2013 (Μάρτ.'13: -46,4, Φεβρ.'13: -46,7, Δεκ.'12: -63,1, Μάρτ.'12: -60,5). Η εξέλιξη του δείκτη προέρχεται από την πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές Δημοσίων Έργων τον Μάρτ.'13 (Μάρτ.'13: 43, 6 μον., Φεβρ.'13: 61,2, Ιαν.'13: 44,1, Δεκ.'12: 37,0, Μάρτ.'12: 38,3), καθώς παρά τον αρχικό ενθουσιασμό και τις εξαγγελίες του Υπ. Ανάπτυξης & Υποδομών δεν προχωρούν τα έργα βασικής υποδομής. Αντίθετα, ενισχύθηκαν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο σύνολο των ιδιωτικών κατασκευών (Μάρτ.'13: 43,6 μον., Φεβρ.'13: 35,1, Ιαν.'13: 26,8, Μάρτ.'12: 27,0,4), που προέρχεται από τη βελτίωση των προσδοκιών στις «Κατασκευές Λοιπών Ιδιωτικών Κτιρίων» (Μάρτ.'13: 43,6, Φεβρ.'13: 26,8, Δεκ.'12: 26,7, Μάρτ.'13: 28,0), δεδομένου ότι υποχώρησε σημαντικά ο δείκτης εμπιστοσύνης στις κατασκευές κατοικιών (Μάρτ.'13: 40,6, Φεβρ.'13: 79,1, Δεκ.'12: 65,2, Μάρτ.'12: 23,8).

Τέλος, νέα μικρή βελτίωση σημείωσε η **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, καθώς ο σχετικός δείκτης υποχώρησε στις -71,2 μον. τον Μάρτ.'13 από -71,4 τον Φεβρ.'13 -71,9 τον Ιαν.'13, έναντι -72,1 τον Δεκ.'12 και -79,3 τον Μάρτ.'12. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, αν και σημειώνει άνοδο από τον Νοέμβριο του 2012.

Πωλήσεις ΙΧ Αυτοκινήτων το 2012: Πτώση κατά -41,7%, σε ετήσια βάση, σημείωσε η κυκλοφορία των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά το 2012, έναντι μείωσης κατά -29,8% το 2011, -32,2% το 2010, -7,0% το 2008 και +4,3% το 2007. Ειδικότερα, το 2012 ταξινομήθηκαν συνολικά 62.367 νέα ΙΧ επιβατικά αυτοκίνητα από 106.953 το 2011, 152.304 το 2010, έναντι 293.768 το 2008 και

315.767 το 2007, όταν σημειώθηκε η μεγαλύτερη διαχρονικά στην Ελλάδα αύξηση του αριθμού των πωλήσεων ΙΧ αυτοκινήτων (βλ. Πίνακα).

Νέες εγγραφές Ι.Χ. επιβατικών αυτοκινήτων					
	2013	2012	2011	2010	2009
Ιαν.	6.258	8.405	11.329	28.797	22.543
Φεβ.	4.557	4.247	7.630	14.519	17.143
Μαρτ.		5.329	9.158	20.425	14.720
Απρ.		4.850	10.961	13.182	15.745
Μάιος		5.656	10.987	12.756	28.015
Ιουν.		5.877	10.745	15.580	26.737
Ιουλ.		6.166	10.817	12.454	36.271
Αυγ.		4.237	7.893	7.968	26.302
Σεπτ.		3.804	7.454	6.832	13.152
Οκτ.		5.508	5.599	8.549	12.634
Νοε.		4.447	8.512	7.362	19.088
Δεκ.		3.841	5.868	3.880	10.221
Έτος		62.367	106.953	152.304	242.571
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.					

Παράλληλα, **το σύνολο των ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων** (στόλος οχημάτων) **που κυκλοφορούσε το 2012 στην Ελλάδα υποχώρησε στα 5.133.997**, έναντι 5.170.031 το 2011, 4.990.384 το 2008, 4.764.970 το 2007, 3.390.144 το 2000 και 1.701.986 το 1990. Κατά συνέπεια το 2012 αναλογούσαν 1,23 ΙΧ αυτοκίνητα ανά εγχώριο νοικοκυριό, έναντι επίσης 1,23 το 2008, 0,91 το 2000 και 0,48 το 1990. Σημειώνεται ότι το 2012 κυκλοφορούσαν στην Ελλάδα: α) **6.513.437 Αυτοκίνητα** εκ των οποίων **5.133.997 ΙΧ Επιβατικά** και 33.560 ΔΧ, **26.962 Λεωφορεία**, **1.318.918 Φορτηγά** και β) **1.556.435 μοτοσυκλέτες**.

Η πτώση της ζήτησης επιβατικών αυτοκινήτων το 2012 προκάλεσε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών στον κλάδο των αυτοκινήτων κατά -35,5% το 2012 από -29,5% το 2011, έναντι -8,9% το 2008 και +16,9% το 2007, όπως και πτώση της δαπάνης για εισαγωγή ΙΧ αυτοκινήτων σε € 838,5 εκατ. το 2012 από € 1.250,6 εκατ. το 2011, έναντι € 5.153,2 εκατ. το 2008 και € 5.258,0 εκατ. το 2007 (Πηγή: ΤτΕλλάδος). Ας σημειωθεί ότι η δαπάνη για εισαγωγές αυτοκινήτων αναλογούσε το 2007 στο 13,6% της συνολικής δαπάνης για εισαγωγές αγαθών (εκτός καυσίμων και πλοίων).

Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ), το μέσο ΙΧ, που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά, διέθετε το 2009 και 2010 κινητήρα χωρητικότητας 1.557cc και 1.428 cc αντίστοιχα, ενώ το 2012 η μέση χωρητικότητα του κινητήρα υποχώρησε περαιτέρω στα 1.263 cc, καθώς στις πωλήσεις κυριαρχούν τα μίνι και σουπερ μίνι ΙΧ αυτοκίνητα. Σημειώνεται επίσης η κατακόρυφη άνοδος του μεριδίου των πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων που ανήλθε στο 40% περίπου των νέων εγγραφών ΙΧ αυτοκινήτων το 2012 από 6% στις αρχές του 2011.

Στο 1^ο 2μηνο'13 συνεχίσθηκε η πτώση της χορήγησης αδειών ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων, καθώς στο χρονικό αυτό διάστημα σημειώθηκε σωρευτική μείωση κατά -14,5% σε ετήσια βάση, έναντι μείωσης κατά -33,3% το 1^ο 2μηνο'12. Οι προοπτικές του κλάδου στο προσεχές χρονικό διάστημα δεν είναι ευνοϊκές. Συγκεκριμένα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών (IOBE) στα «Οχήματα-Ανταλλακτικά» συνεχίζει την πτωτική του τάση

υποχωρώντας στις 59,2 μονάδες τον Φεβρ. '13 από 66,4 τον Ιαν. '13, ενώ καθοδικά κινούνται οι προβλεπόμενες πωλήσεις του κλάδου (Φεβρ. '13: -57, Ιαν. '13: -51 το σχετικό ισοζύγιο), αυξάνονται τα αποθέματα και επιδεινώνονται οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις (Φεβρ. '13: -66, Ιαν. '13: -54).

Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ: Η αύξηση του ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 0,3% (πάνω από το αναμενόμενο) σε ετησιοποιημένη 3μηναία βάση στο 4^ο 3μηνο '12 από 3,1% το 3^ο 3μηνο '12 και 2,2% το 2012. Ικανοποιητική ήταν η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,8% και κυρίως των διαρκών καταναλωτικών αγαθών κατά 13,6%. Επίσης, σημαντική αύξηση σημείωσαν οι επιχειρηματικές επενδύσεις κατά 13,2% και οι επενδύσεις σε κατοικίες κατά 17,6%. Οι κυβερνητικές δαπάνες σημείωσαν πτώση κατά -7,0% σε ετησιοποιημένη βάση, μετά την αύξησή κατά 3,9% στο 3^ο 3μηνο '12 και την πτώση τους κατά -1,7% το 2012. Εκτιμάται τώρα ότι η οικονομία των ΗΠΑ θα συνεχίσει την καλή της πορεία και το 1^ο 3μηνο '13 κυρίως λόγω της αυξημένης καταναλωτικής δαπάνης. Κάποιοι αναλυτές διατηρούν, ωστόσο, τις επιφυλάξεις τους λόγω της αβεβαιότητας που επικρατεί στην παγκόσμια οικονομία, και κυρίως με την οικονομική κρίση της Ευρώπης.

Επιπλέον, η **προσωπική κατανάλωση** των ιδιωτών αυξήθηκε κατά 0,7% σε ετήσια βάση τον Φεβρ. '13 από 0,4% τον Ιαν. '13, 0,2% τον Δεκ. '12 και 0,3% τον Νοέμ. '12. Το **διαθέσιμο εισόδημα** αυξήθηκε κατά 1,1% σε μηνιαία βάση τον Φεβρ. '13, έναντι μείωσης κατά -4,0% τον Ιαν. '13, 2,7% τον Δεκ. '12 και 1,0% τον Νοέμ. '12. Επίσης, το ποσοστό αποταμίευσης αυξήθηκε στο 2,6% τον Φεβρ. '13 από 2,2% τον Ιαν. '13, 6,5 τον Δεκ. '12 και 4,1% τον Νοέμ. '12.

Ενθαρρυντικές είναι οι εξελίξεις στον τομέα των καταναλωτών, καθώς οι καταναλωτές εμφανίστηκαν περισσότερο αισιόδοξοι για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Έτσι, αντίθετα με τον δείκτη του Conference Board, ο **δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης του Reuters/UoM** κατέγραψε άνοδο στις 78,6 μονάδες τον Μάρτ. '13 από 77,6 τον Φεβρ. '13 και 73,8 τον Ιαν. '13.

Ζώνη του Ευρώ: Παρά τις ενδείξεις τον Ιαν. '13 και τον Φεβ. '13 ότι η οικονομία της ΖτΕ εμφάνιζε κάποια σημάδια ανάκαμψης, τα στοιχεία τον Μάρτ. '13 και με δεδομένη την νέα ένταση στη ΖτΕ μετά την κρίση στην Κύπρο, δείχνουν ότι δεν θα αποφευχθεί νέα πτώση του ΑΕΠ και το 1^ο 3μηνο '13, μετά την πτώση κατά -0,6% σε 3μηναία βάση το 4^ο 3μηνο '12. Σημειώνονται οι ακόλουθες εξελίξεις:

α) Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI) στη ΖτΕ υποχώρησε στο 90,0 τον Μάρτ. '13, από 91,1 τον Ωεβ. '13 και 89,5 τον Ιαν. '13. Αν ληφθεί υπόψη μόνο το επίπεδο του δείκτη οικονομικού κλίματος το 1^ο 3μηνο '13 τότε η πτώση του ΑΕΠ θα είναι περί το -1,0% σε ετήσια βάση, από -0,9% το 4^ο 3μηνο. '12.

Μικρή βελτίωση σημειώθηκε στον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο -23,5, από -23,6 τον Φεβ. '13, αν και ο μακροχρόνιος μέσος όρος είναι -13,1. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης χειροτέρευσε σε όλες σχεδόν τις οικονομίες, εκτός της Γερμανίας, όπου σημειώθηκε άνοδος (Μάρτ. '13: -5,4, Φεβ. '13: -6,4), και κυρίως σε χώρες που πλήττονται από την κρίση και το υψηλό ποσοστό ανεργίας. Η νέα αναταραχή που προκλήθηκε στην Κύπρο αναμένεται να οδηγήσουν σε νέα πτώση του δείκτη οικονομικού κλίματος στη ΖτΕ τον Απρ. '13.

Όσον αφορά στις επιμέρους οικονομίες, ο δείκτης οικονομικού κλίματος κατέγραψε πτώση στη Γερμανία, μετά την σημαντική άνοδο τον Φεβ. '13 (Μάρτ. '13: 100,4, Φεβ. '13: 102,0, Ιαν. '13: 99,5) και τη Γαλλία (Μάρτ. '13: 88,2, Φεβ. '13: 89,9), ενώ στις χώρες που βρίσκονται σε δημοσιονομικά προγράμματα προσαρμογής και βαθειά ύφεση, ο δείκτης οικονομικού κλίματος αυξήθηκε ελαφρά, αν και παραμένει σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Στην Ελλάδα και την Πορτογαλία ο δείκτης οικονομικού κλίματος αυξήθηκε στο 88,1 και 82,4, από 86,9 και 81,5 αντίστοιχα. Στην Ιταλία ο δείκτης βελτιώθηκε στο 85,3, από 83,9 τον Φεβ. '13, αν και ο μακροχρόνιος μέσος όρος διαμορφώνεται στο 100. Τέλος, στην Ισπανία ο δείκτης υποχώρησε στο 88,8 τον Μάρτ. '13, από 89,7 τον Φεβ. '13, ωστόσο αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο δείκτης παραμένει σε υψηλότερο επίπεδο από την Γαλλία.

Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στην Μεταποίηση

	Μάρτ. '13	Φεβ. '13	Ιαν. '13	Δεκ. '12	Μάρτ. '12
ΖτΕ	46,8	47,9	47,9	46,1	47,7
Γερμανία	49,0	50,3	49,8	46,0	48,4
Γαλλία	44,0	43,9	42,9	44,6	46,7
Ιταλία	44,5	45,8	47,8	46,7	47,9
Ισπανία	44,2	46,8	46,1	44,6	44,5

Πηγή: Reuters

β) Ο δείκτης PMI στη μεταποίηση στη ΖτΕ μειώθηκε στο 46,8 τον Μάρτ. '13, από 47,9 τον Φεβ. '13, και παραμένει σε επίπεδο που συμβαδίζει με ύφεση του κλάδου της μεταποίησης για 20 συνεχή μήνα. Το 1^ο 3μηνο. '13, το επίπεδο του δείκτη, αν και σηματοδοτεί ύφεση στον κλάδο της μεταποίησης, έχει βελτιωθεί σημαντικά και αναμένεται σταθεροποίηση του κλάδου από το 2^ο 6μηνο. '13. Σημειώνεται ότι και στις ΗΠΑ ο αντίστοιχος δείκτης στη μεταποίηση χειροτέρευσε σε χαμηλό επίπεδο 3 μηνών, στο 51,3 τον Μάρτ. '13, από 54,2 τον Φεβ. '13. Στη Γερμανία ο δείκτης PMI υποχώρησε στο 49,0 τον Μάρτ. '13, μετά την βελτίωση τον Φεβ. '13, στο 50,3, αντικατοπτρίζοντας την ανησυχία των κατασκευαστών για τις μελλοντικές συνθήκες στην οικονομία της ΖτΕ.

Επίσης στη Γαλλία, ο δείκτης PMI αν και βελτιώθηκε ελαφρά, στο 44,0 τον Μάρτ. '13 παραμένει σε πολύ χαμηλό επίπεδο που δείχνει έντονη ύφεση του κλάδου. Συνεπώς, αναμένεται νέα πτώση του ΑΕΠ το 1^ο 3μηνο. '13, μετά την αναπάντεχη μείωση κατά -0,3% σε 3μηναία βάση το 4^ο 3μηνο. '12. Επισημαίνεται ότι ο κλάδος της μεταποίησης αποτελεί το 11% του ΑΕΠ. Επιπλέον, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε

τελικά στο 4,8% του ΑΕΠ το 2012, υψηλότερα του στόχου για έλλειμμα στο 4,5% του ΑΕΠ, από 5,3% του ΑΕΠ το 2011. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να εφαρμόσει ένα σχέδιο περιορισμού του ελλείμματος το 2013 και ανάκαμψης της οικονομίας, προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη και στην οικονομία της Γαλλίας. Στην **Ιταλία** ο δείκτης χειροτέρευσε για 20^ο συνεχή μήνα, ενώ και στην **Ισπανία**, ο δείκτης PMI στη μεταποίηση υποχώρησε στο 44,2 τον Μάρτ. '13 (μείωση του δείκτη για 23^ο συνεχή μήνα). Υπογραμμίζεται ότι ο κλάδος της μεταποίησης αποτελεί το 12% του ΑΕΠ της οικονομίας. βρίσκεται για 20^ο συνεχή μήνα κάτω του 50.

γ) Στην αγορά εργασίας χειροτερεύουν οι συνθήκες συνεχώς καθώς ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 33 χιλ. στη ΖτΕ σε μηνιαία βάση τον Φεβ. '13 (201 χιλ. τον Ιαν. '13). Ο συνολικός αριθμός των ανέργων διαμορφώνεται στα 19,071 εκατ. άτομα (ιστορικά υψηλό επίπεδο), ενώ το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε στο 12,0% και τον Φεβ. '13.

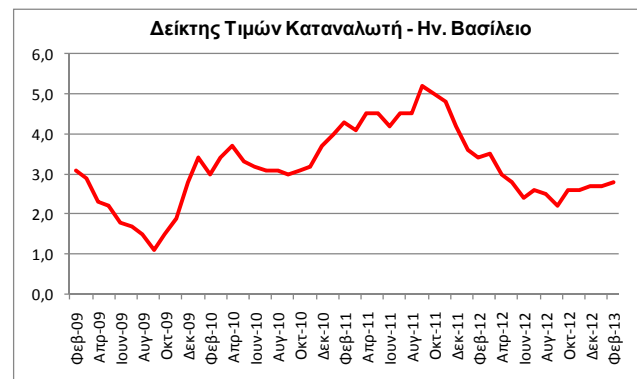
Στη Γερμανία το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε στο 5,4% και τον Φεβ. '13, σύμφωνα με την Eurostat, ενώ με βάση τα εθνικολογιστικά στοιχεία, το ποσοστό παρέμεινε στο 6,9% τον Μάρτ. '13, για 6^ο συνεχή μήνα. Σύμφωνα με τις χειμερινές εκτιμήσεις της Ε. Επιτροπής, το ποσοστό ανεργίας στη Γερμανία θα αυξηθεί ελαφρά στο 5,7% το 2013, από 5,5% το 2012.

Ποσοστό ανεργίας στη ΖτΕ και σε επιλεγμένες οικονομίες						
	Φεβ. '13	Ιαν. '13	Δεκ. '12	Νοέμ. '12	Οκτ. '12	Σεπτ. '12
ΖτΕ	12,0	12,0	11,8	11,8	11,7	11,6
Γερμανία	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Γαλλία	10,8	10,7	10,6	10,5	10,4	10,3
Ιταλία	11,6	11,7	11,2	11,2	11,2	10,9
Ισπανία	26,3	26,2	26,1	26,2	26,0	25,7
Ιρλανδία	14,2	14,2	14,2	14,3	14,4	14,6
Πορτογαλία	17,5	17,5	17,3	17,0	16,8	16,4
Ολλανδία	6,2	6,0	5,8	5,6	5,5	5,4
Αυστρία	4,8	4,8	4,7	4,5	4,5	4,3

Πηγή: Eurostat

Στη Γαλλία το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 10,8% τον Φεβ. '13, ενώ στην Ισπανία αυξήθηκε στο 26,3%, από 23,9% τον Φεβ. '12 και στην Ελλάδα στο 26,4% τον Δεκ. '12. Στην Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ιρλανδία, το ποσοστό διατηρείται σε υψηλό επίπεδο, ενώ αντίθετα, στην Ολλανδία η ανεργία αν και παρουσιάζει αυξητική τάση, παραμένει σε χαμηλό επίπεδο, στο 6,2% τον Φεβ. '13. Στη ΖτΕ το ποσοστό εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο 12,2% το 2013, ενώ θα υποχωρήσει ελάχιστα στο 12,1% το 2014, από 11,4% το 2012. Συνεπώς, τονίζεται η ανάγκη να δοθεί έμφαση στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, κυρίως στους νέους, καθώς το ποσοστό ανεργίας των νέων αν και μειώθηκε ελαφρά παραμένει σε υψηλό επίπεδο, στο 23,9% τον Φεβ. '13, από 24,0% τον Ιαν. '13, με το συγκεκριμένο ποσοστό να ανέρχεται στην Ισπανία στο 55,7% τον Φεβ. '13 και στην Ελλάδα στο 58,4% τον Δεκ. '12. Αντίθετα, στη Γερμανία, η ανεργία των νέων (κάτω των 25 ετών) υποχώρησε ελαφρά στο 7,7% τον Φεβ. '13, από 7,8% τον Ιαν. '13.

Ην. Βασίλειο: Στις 20 Μαρτίου 2013 ο υπουργός Οικονομικών του Ην. Βασιλείου, δήλωσε σε ομιλία του σχετικά με τον προϋπολογισμό ότι ανανεώνει την εντολή προς την Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής (ΕΝΠ) της ΤτΑγγλίας για διατήρηση του στόχου για τον πληθωρισμό στο 2%. Ωστόσο, με νέα νομοθετική ρύθμιση καθιστά υπεύθυνη την ίδια ΕΝΠ της ΤτΑγγλίας για να αποφασίζει πότε ο πληθωρισμός απέχει ουσιαστικά από τον στόχο, έτσι ώστε να απαιτεί τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής για την επαναφορά του στα επίπεδα του στόχου. Με τη νέα ρύθμιση απαλλάσσεται η ΤτΑγγλίας από την υποχρέωση να δικαιολογεί στην Κυβέρνηση το γιατί στην πράξη ο πληθωρισμός στο Ην. Βασίλειο διατηρείται πάνω από το 2,5% για μια περίοδο που υπερβαίνει τώρα τους 48 μήνες (Βλέπε το σχετικό διάγραμμα). Με αυτόν τον τρόπο κατοχυρώνεται νομοθετικά η πολύ επεκτατική νομισματική πολιτική που ακολουθεί ήδη η ΤτΑγγλίας, με δέσμευσή της για διατήρηση των επιτοκίων σε χαμηλό επίπεδο και για συνέχιση της πολιτικής της ποσοτικής ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομία στο ορατό μέλλον, όσο η ανεργία θα εξακολουθεί να είναι υψηλή και εφόσον ο πληθωρισμός δεν αναμένεται να αυξηθεί σε επίπεδα που η ίδια η ΤτΑγγλίας θα θεωρήσει ως επικίνδυνα για την οικονομία.

Η κατοχύρωση της πολύ επεκτατικής νομισματικής πολιτικής έχει αναπόφευκτα υποτιμητικές επιπτώσεις για την αγγλική λίρα, η οποία ήδη έχει υποτιμηθεί ουσιαστικά τους τελευταίους μήνες (Διάγραμμα).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ
(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	5,5	3,6	-0,2	-3,2	-4,9	-7,1	-6,4
Ιδιωτική Κατανάλωση	4,3	3,6	4,3	-1,6	-6,3	-7,7	-9,1
Δημόσια Κατανάλωση	2,3	7,1	-2,6	4,9	-8,7	-5,2	-4,2
Ακαθάριστες Επενδύσεις	20,4	22,8	-14,3	-13,7	-15,0	-19,6	-19,2
- Κατοικίες	31,4	25,6	-33,6	-20,7	-21,6	-18,0	-32,9
- Εξοπλισμός	15,6	27,4	-4,8	-18,4	-8,2	-18,1	-17,4
Μεταποίηση	2,0	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-8,5	-3,9
Ανεργία (%)	8,9	8,3	7,6	9,5	12,5	17,7	24,4
Συνολική Απασχόληση	1,9	1,2	1,1	-1,0	-2,8	-6,6	-9,2
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	3,2	2,9	4,2	1,2	4,7	3,3	1,5
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (1995=100)	2,2	5,0	8,7	6,6	-1,7	-3,0	-8,1
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,1	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-4,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-5,7	-6,5	-9,8	-15,6	-10,7	-9,4	-6,5
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-9,6	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,6	-1,7

Πηγή: ΔΟΜ Alpha Bank, ΕΛΣΤΑΤ, European Commission, Autumn 2012

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2011	2012				2012	2013
	έτος	I	II	III	IV	έτος	διαθεσίμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-8,7	-12,1	-11,4	-9,9	-13,8	-11,8	-15,7 (Ιαν)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-29,8	-36,0	-49,9	-45,7	-30,9	-41,7	-22,9 (2μην)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-37,7	1,9	-26,2	-43,7	-44,1	-30,6	...
Μεταποίηση	-8,5	-9,6	-3,9	-3,8	1,9	-3,9	-2,4 (Ιαν)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,6	40,0	41,3	42,0	41,4	41,2	43,0 (Φεβρ)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	80,6	78,5	79,0	79,7	82,7	80,0	86,4 (Φεβρ)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	76,9	72,9	77,6	76,7	81,6	77,2	84,1 (Φεβρ)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-74	-81	-75	-69	-75	-75	-71,7 (Φεβρ)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	-3,1	-4,0	-4,8	-4,5	-4,0	-4,0	-3,9 (Φεβρ)
Επιχειρήσεις	-2,0	-3,3	-4,1	-4,9	-4,4	-4,4	-4,3 (Φεβρ)
- Βιομηχανία	0,1	-2,3	-3,4	-4,2	-2,1	-2,1	0,5 (Φεβρ)
- Κατασκευές	-7,4	-6,8	-6,8	-6,6	-1,9	-1,9	-1,0 (Φεβρ)
- Τουρισμός	-2,3	-0,5	-0,2	-0,2	1,1	1,1	1,8 (Φεβρ)
Νοικοκυριά	-3,9	-4,4	-4,4	-4,2	-3,8	-3,8	-3,8 (Φεβρ)
- Καταναλωτική Πίστη	-6,4	-6,8	-5,3	-5,3	-5,1	-5,1	-5,4 (Φεβρ)
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,9	-3,4	-3,6	-3,7	-3,4	-3,4	-3,3 (Φεβρ)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	3,3	-0,9	1,9	-1,5	1,7	1,5	0,1 (Φεβρ)
Δομικός Πληθωρισμός	1,5	-1,8	1,9	-1,6	1,2	0,3	-1,4 (Φεβρ)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-5,5	-10,2	-10,8	-12,6	-13,2	-11,7	...
Επιτόκια							
Ταμειευτήριου	0,40	0,41	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42 (Ιαν)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	7,46	7,81	7,67	7,52	7,45	7,61	7,47 (Ιαν)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	12,37	11,41	11,26	11,22	10,76	11,16	10,54 (Ιαν)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	4,71	4,13	3,78	3,31	3,16	3,60	3,25 (Ιαν)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	15,75	24,74	25,40	23,69	16,16	16,16	10,87 (Φεβρ)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Τελική Κατανάλωση	-7,1	-6,7	-6,4	-6,7	-5,7	-6,4	...
Επενδύσεις	-19,6	-22,8	-21,5	-21,5	-10,3	-19,2	...
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,3	4,2	-3,0	-4,2	-4,8	-2,4	...
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-7,3	-14,9	-12,9	-18,7	-8,1	-13,7	...
Ισοζύγιο Πληρωμών σε δις €							
Εξαγωγές Αγαθών	20,2	4,9	10,4	16,1	22,0	22,0	2,1 (Ιαν)
Εισαγωγές Αγαθών	47,5	10,8	21,5	31,7	41,6	41,6	3,7 (Ιαν)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-27,2	-5,9	-11,1	-15,7	-19,6	-19,6	-1,6 (Ιαν)
Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων	8,8	2,2	5,0	13,8	16,3	16,3	1,4 (Ιαν)
Αναλογία Αδήλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	32,4	37,5	45,5	88,0	83,4	83,4	86,0 (Ιαν)
Ισοζύγιο Τρεχ(σών) Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-18,4	-3,7	-6,0	-1,9	-3,3	-3,3	0,2 (Ιαν)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	0,03	-0,4	0,3	2,0	2,3	2,3	0,5 (Ιαν)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-17,3	-37,0	-72,0	-76,0	-100,5	-100,5	0,9 (Ιαν)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	680,4	729,0	611,0	739,0	908,0	908,0	1007,9 (Φεβρ)
(% μεταβολή ΓΔ)	-51,9	7,1	-10,2	8,6	33,4	33,4	33,4
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	11,8	13,4	11,5	13,6	17,7	17,7	19,5

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.